

ОСИГУРАЊЕ

Лист Компаније „Дунав осигурање“

БР 367/2017, GODINA XLV - ISSN 1452-5755

ИЗАЗОВИ НА ТРЖИШТУ РЕОСИГУРАЊА
Припреме за либерализацију

ДУНАВ
ОСИГУРАЊЕ

Пријатељ остаје пријатељ

Зорана Пејчић,
председник Извршног
одбора „Дунава ре“

СПЕЦИЈАЛНА ЛЕТЊА ПОНУДА

ЖЕЛИТЕ БЕЗБРИЖАН ОДМОР?

- **10% попушта** на

путничко здравствено осигурање

- до **20% попушта** на пакет путног осигурања

Закључивањем једног од горе наведених осигурања,
остварујете додатне погодности:

- **30% попушта** на осигурање помоћи на путу

- **1.800 динара** - међународна карта осигурања уз осигурање помоћи на путу

- Пакет „Летња чуваркућа“ - комбиновано осигурање домаћинства
за време годишњег одмора **по специјалној цени**

Погодности трају до 30.09.2017. год.

БЕСПЛАТАН ПОЗИВ
0800 386 286

www.dunav.com

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

Пријатељ остаје пријатељ

САДРЖАЈ

Акценти

- 2 УВЕЋАНА ИМОВИНА „ДУНАВА“
- 5 ЈОШ ЈЕДАН СЕРТИФИКАТ У ПОСЕДУ НАШЕ КОМПАНИЈЕ

Јубилеј

- 8 ПРИПРЕМЕ ЗА ЛИБЕРАЛИЗАЦИЈУ ТРЖИШТА
- 11 СРЕДСТВА ЧЛАНОВА ФОНДА У СИГУРНИМ РУКАМА

Међународни скупови

- 12 СОРС ОГЛЕДАЛО РЕГИОНАЛНЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕ ПРАКСЕ
- 16 РАЗМЕНА ИСКУСТАВА И ЗНАЊА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ОБЛАСТИ ОСИГУРАЊА
- 21 ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА ТРЖИШТА ОСИГУРАЊА – 15 ГОДИНА ПОСЛЕ

Наша понуда

- 24 ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ CANCER PROTECTION
- 25 НАШЕ ПОЛИСЕ И НА ПОШТАНСКИМ ШАЛТЕРИМА
- 26 КАКО СВЕ ОСИГУРАТИ ПЛОВНЕ ОБЈЕКТЕ

Подршка пољопривредни

- 28 УЛОГА ЗАДРУГА У РАЗВОЈУ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ СРБИЈЕ
- 30 БЕЗ ОСИГУРАЊА НЕМА СИГУРНЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ
- 33 ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ – СИГУРНА ЗАШТИТА ОД ГУБИТАКА

У фокусу - Животна осигурања

- 35 СА ПОЛИСОМ СТЕ БОГАТИЈИ
- 36 ДОМАЋИНСКА ОДЛУКА
- 37 КАКО УЧИТЕЉ КАЖЕ
- 39 ПРИМЕДБЕ СУ ЗНАК ИНТЕРЕСОВАЊА

Реч струке и науке

- 40 ОСИГУРАЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА У ЗАЈЕДНИЧКОМ ТРАНЗИТНОМ ПОСТУПКУ
- 42 МАТЕМАТИЧКИМ МОДЕЛИМА ДО ОЦЕНЕ РИЗИКА ОД ПОЖАРА
- 45 ДА ЛИ ЈЕ БУДУЋНОСТ БАШ ТАКО ДАЛЕКО?

Наши осигураници

- 51 ПОЛИСЕ ЗА АКАДЕМИКА

Људи и догађаји

- 52 ВРСТАН ИТ ПРОЈЕКТАНТ И ПРОГРАМЕР И ПОЖРТВОВАНА МАЈКА

Клуб планинара

- 54 КАД ИВАНА ОРГАНИЗУЈЕ АКЦИЈУ

Дунав АРС

- 58 ОМАЖ ИСТОРИЈИ И КУЛТУРИ РОДНЕ ГРУДЕ
- 60 КАПИЈЕ МАШТЕ У СНУ И НА ЈАВИ
- 61 ПОСТОЈАНОСТ, ТРАЈАЊЕ, ТРАДИЦИЈА СА „ДУНАВСКИМ“ ПРЕДЗНАКОМ

Одмор и забава

- 63 УКРШТЕНЕ РЕЧИ

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

368+658(497.11)(085.3)

ОСИГУРАЊЕ / главни и одговорни
уредник Љиљана Лазаревић-Давидовић. –
Год. 3, бр. 18 (март 1974) – Београд
(Македонска 4) : Компанија „Дунав осигурање“, 1974 –
(Нови Сад: Стојков). – 30 см

Наставак публикације: Београд
ISSN 1452-5755 = Осигурање (лист)
COBISS.SR-ID 1940234

Издавач: КОМПАНИЈА „ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д.о., Београд, Македонска 4

Издавачки савет: мр Мирко Петровић, др Јован Ћирић, др Зоран Радовић, проф. др Јелена Кочовић,
др Слободан Самарџић, мр Василије Домазет, др Драгица Јанковић

Главни и одговорни уредник: Љиљана Лазаревић Давидовић

Новинар: Зорана Николић Јолдић

Лектура: Драшко Вуксановић

Фотографије: Ђорђе Чолаковић, Коста Пјанић, Танјуг

Секретар Редакције: Јулија Пејаковић

Редакција: Македонска 4/VI, 11000 Београд, Тел. 011 3221 746; e-mail: redakcija@dunav.com

Креативни концепт, графички дизајн и штампа: **Stojkov**, Нови Сад

Тираж: 2500 примерака

ОДРЖАНА ВАНРЕДНА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ КОМПАНИЈЕ

УВЕЋАНА ИМОВИНА „ДУНАВА“

- На седници је једногласно донета Одлука о усвајању консолидованих финансијских извештаја Компаније као матичног правног лица и зависних правних лица у земљи и иностранству за период од 1. јануара до 31. децембра 2016, са Извештајем о пословању и Мишљењем независног ревизора
- Најважнији циљ Компаније у 2017. години јесте задржавање лидерске позиције на домаћем тржишту осигурања

Упркос неповољним економским кретањима у међународном окружењу које у 2016. години карактерише раст светске привреде од свега 3,1 одсто, што је, према извештају Међународног монетарног фонда, најнижи раст још од избијања светске финансијске кризе 2008. године, економска кретања у нашој земљи имала су позитиван тренд. Процес спровођења мера фискалне консолидације и структурних реформи започет крајем 2014. године допринео је јачању отпорности домаће привреде на промене у међународном окружењу, те ММФ и у наредном периоду предвиђа раст привредне активности у Србији, чуло се на Ванредној седници Скупштине Компаније „Дунав осигурање“ одржаној 21. јула. То је речено приликом разматрања економских и тржишних услова у којима је прошле године пословала ова осигуравајућа кућа, као и предузећа у њеном саставу, те уз представљање Извештаја о пословању и предлога одлуке о усвајању консолидованих финансијских извештаја од 1. јануара до 31. децембра 2016. године. Истакнуто је да је Влада Републике Србије водила економску политику у складу са усвојеним Програмом економских реформи за период од 2016. до 2018. године и Фискалном стратегијом за 2016. годину са пројекцијама за наредне две године, настојећи да одржи макроекономску стабилност, смањи јавни дуг и побољша економске перформансе наше земље. Подаци Републичког завода за статистику указују на то да су наведене мере дале адекватне ефекте будући да је српска економија, мерено кретањем бруто друштвеног производа, у 2016. години порасла за 2,8 одсто, настављајући тако тенденцију раста започету у претходној години. Притом су премашена очекивања од 1,8 одсто пројектована у Фискалној стратегији.

Тамара Радаковић, директор Финансијске функције известила чланове Скупштине о резултатима пословања

Пословни резултати с позитивним предзнаком

За Компанију „Дунав осигурање“ као матично правно лице групације правних лица чији је оснивач и којима управља сразмерно свом учешћу у капиталу, а то су „Дунав ре“, „Дунав турист“, „Дунав ауто“, „Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом“, „Дунав Стокброкер“, „Дунав осигурање“ Бањалука са повезаним правним лицем „Дунав ауто“ Бањалука, прошлу годину је у позитивном смислу

обележило Решење Народне банке Србије донето у априлу којим је утврђено да је Компанија своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте ускладила с одредбама новог закона о осигурању и испунила услове прописане за обављање свих врста животних и неживотних осигурања.

На седници су затим разматрани консолидовани финансијски извештаји групе, који су презентовани као извештаји јединственог економског ентитета. Компанија је припремила консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима.

– У посматраном периоду, Компанија је заједно с предузећима у свом саставу, реализујући циљеве утврђене пословном политиком, остварила нето добитак у износу од 1.010.852.000 динара. Притом, укупни пословни (функционални) приходи износе 22.692.296.000 динара и за 11,5 одсто већи су него у 2015. години – известила је чланове Скупштине акционара **Тамара Радаковић**, директор Финансијске функције у Компанији.

– Укупни приходи од премије осигурања и саосигурања износе 20.990.052.000 и код њих је и остварен највећи апсолутни раст у укупном износу од 2.157.930.000 динара или 11,5 одсто. Остварена бруто премија износи 24.259.187.000 динара и за 7,3 одсто већа је у односу на претходну годину. У њој неживотна осигурања учествују са 94,2 одсто, а животна са 5,8 процената. Пословни приходи од премије реосигурања и ретроцесија износе 567.016.000 динара и код њих је остварен највећи процентуални раст, и то за 34,2 одсто или 144.626.000 динара. Приходи од послова непосредно повезаних с пословима осигурања износе 311.170.000 динара, што је за 17 одсто више него у 2015. години – навела је Тамара Радаковић износећи и остале релевантне податке о пословању у минулој години.

У 2016. забележен је и раст функционалних расхода у односу на 2015. за 15,5 процената, где су расходи за накнаду штета и уговорених износа већи за 8,3 одсто.

Ликвидиране штете износе 9.311.526.000 динара. Од тог износа 88,7 одсто отишло је за штете неживотних осигурања, 6,2 одсто за штете животних осигурања, 4,9 одсто за штете реосигурања и ретроцесија, а 0,2 одсто за штете саосигурања.

На повећање трошкова спровођења осигурања од 4,2 одсто највећи утицај имало је повећање трошкова прибаве од 6,85 одсто у односу на 2015, док је до највећег смањења трошкова дошло у оквиру осталих трошкова спровођења осигурања и провизија од реосигурања и ретроцесија.

Укупна имовина Компаније на дан 31. 12. 2016. износи 40,13 милијарди динара и у односу на претходну годину увећана је за 9,4 одсто. У структури имовине највеће је учешће краткорочних финансијских пласмана (49,3%), следе нематеријална улагања, некретнине, постројења, опрема, софтвер и остала права (25,4%), остала имовина (11,7%), потраживања (7,0%), готовина и готовински еквиваленти (3,8%), дугорочни финансијски пласмани (2,6%) и залихе (0,2%).

Управљање ризицима

Посебна пажња у Компанији посвећена је управљању ризицима у настојању да се потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање сведу на минимум. Компанија у оквиру управљања ризицима спроводи сопствену процену ризика и солвентности идентификујући све ризике којима је у свом пословању краткорочно или дугорочно изложена или би могла да буде изложена. Сва друштва која послују у оквиру групе, а за која је то обавезно, на дан 31. 12. 2016, испунила су услове који се односе на адекватност капитала.

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ ИСПЛАТИЛО ДИВИДЕНДУ АКЦИОНАРИМА

„Дунав осигурање“ исплатило је дивиденду акционарима по основу добити утврђене у годишњим финансијским извештајима Компаније за 2016. годину. Одлуку о расподели добити за 2016. путем исплате дивиденде у бруто висини од 894,2 милиона динара донела је Скупштина акционара највеће националне осигуравајуће куће.

Право на дивиденду имају акционари који су на дан 17. април 2017. године били уписани у Централни регистар као законити имаоци акција Компаније. Републици Србији, као највећем појединачном акционару, дивиденда је уплаћена на рачун буџета у износу од 405,08 милиона динара, док је осталим акционарима дивиденда уплаћена преко Централног регистра.

Пословни приходи у 2016. за 11,5 одсто већи него у 2015. години (пословна зграда Компаније у Македонској 4 у Београду)

Током наредне године очекује се наставак реформе у делатности осигурања са циљем стварања стабилног тржишта. Посебна пажња биће усмерена на контролу пословања, процену и начине управљања ризицима којима су друштва изложена. Народна банка Србије као регулаторни орган препоручује да друштва за осигурање своје активности усмере ка јачању поверења осигураника обезбеђивањем веће транспарентности својих услуга и преузимањем одговорности за едукацију потенцијалних осигураника, о чему се Компанија већ увелико брижљиво стара.

У таквим околностима, најважнији дефинисан пословни циљ Компаније за 2017. годину јесте задржавање лидерске позиције на домаћем

тржишту осигурања. Осим овог примарног задатка, Компанија ће бити фокусирана и на испуњење регулаторних стандарда у погледу покрића техничких резерви, адекватности капитала и извештавања регулаторних органа, рационализацију трошкова пословања, припреме за увођење концепта Солвентности II, као и на даље унапређење процеса рада.

На овој седници једногласно је донета Одлука о усвајању консолидованих финансијских извештаја Компаније за период од 1. јануара до 31. децембра 2016, са Извештајем о пословању и Мишљењем независног ревизора.

Љ. Лазаревић Давидовић

ВЛАДИСЛАВ ПРОТИЋ, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА СТАНДАРД И КВАЛИТЕТ КОМПАНИЈЕ „ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“

ЈОШ ЈЕДАН СЕРТИФИКАТ У ПОСЕДУ НАШЕ КОМПАНИЈЕ

- Да би испунила захтеве одређених стандарда, успешна компанија пре свега мора да испољи одређеност за испуњење захтева стандарда, као и посвећеност руководства и запослених испуњењу ових захтева

Од 29. маја до 7. јуна ове године у Компанији је био на провери систем менаџмента безбедношћу информација ISO/IEC 27001:2013. Проверу је спровео тим Компаније SGS Београд, а о резултатима провере, значају сертификата, те улози и задацима Сектора за стандард и квалитет, разговарали смо са **Владиславом Протићем**, директором те организационе јединице, која је између осталог задужена за одржавање постојећих и увођење нових стандарда у Компанији.

• **Како бисте оценили најновију, недавно завршену, екстерну проверу система менаџмента безбедношћу информација у нашој компанији?**

У Компанији је, у периоду од 29. маја до 7. јуна ове године, спроведена сертификациона провера у складу са захтевима стандарда ISO/IEC 27001:2013 (систем менаџмента безбедношћу информација). Проверу је спровео тим Компаније SGS Београд, која је део највеће светске компаније за верификацију, испитивање и сертификацију система квалитета SGS из Швајцарске. Резултати провере су више него задовољавајући, с обзиром на то да нису констатоване ни мале ни велике неусаглашености, па је тим проверача, у свом извештају, предложио издавање Сертификата. Компанија ће Сертификат добити наредних дана и тако се придружити групи друштава за осигурање која већ поседују ову потврду о безбедности информација.

• **Шта је задатак Сектора за стандард и квалитет?**

Основни задатак Сектора за стандард и квалитет је одржавање постојећих и увођење нових стандарда у Компанији. Овде треба напоменути да је Сектор надлежан и за контролисана друштва Компаније, па је „Дунав осигурање“ а.д. Бањалука сертифициковано за стандард ISO 9001:2008 од јуна 2010. године. У наредном периоду очекује се рад

Владислав Протић

на увођењу стандарда у „Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом“ и „Дунаву ре“. Остали задаци Сектора су усклађивање процедура са захтевима стандарда, дистрибуција процедура и осталих аката Компаније путем корпоративног портала, спровођење интерних провера, као и стално преиспитивање и унапређење система менаџмента квалитетом.

• **На који начин се спроводи интерна провера?**

Интерне провере су један од основних задатака Сектора. Сви запослени у Сектору, њих осам, поседују сертификате интерних проверача за стандарде ISO 9001:2015 и ISO/IEC 27001:2013. Интерне провере спровode се на основу годишњег распореда провера који се доноси крајем године за наредну годину, а усваја га Одбор за квалитет. У току године, планиране су интерне провере у свим организационим јединицама Компаније (функције, дирекције, ГФО

Тим интерних провераваца са директором Сектора: Саша Гарић, Младен Марчетић, Владимир Ђокић, Аријела Балаћ, Бранислав Пауновић, Ненад Савић и Владислав Протић

и ЦНШ). Интерне провере спроводе се и у нижим организационим јединицама у оквиру ГФО (пословнице). Током 2016. године спроведено је 50 интерних провера на преко 100 локација. Спроводе их тимови провераваца (два или три провераваца), који испитују усклађеност пословних процеса у организационој јединици с прописаном технологијом рада (процедурама). Резултат интерне провере је Извештај са провере, који садржи налазе провере, констатоване неусаглашености уколико их је било, те захтеве за спровођење корективних мера (ЗКМ) за отклањање неусаглашености, као и запажања и предлоге за унапређење. У организационим јединицама у којима су издати ЗКМ, након прописаног рока спроводи се провера ради праћења у којој се испитују ефекти корективних мера и констатује отклањање неусаглашености. Извештај о спроведеним интерним проверама директор Сектора подноси Одбору за квалитет.

• Који су послови екстерне провере?

Екстерне провере, у складу са уговором о пословно-техничкој сарадњи, спроводи Компанија SGS, Београд. Екстерне провере могу бити сертификационе, ресертификационе и надзорне. Ове прве спроводе се приликом увођења новог стандарда у Компанију, ради потврђивања усклађености њеног пословања са одређеним стандардом, а након њих се издаје Сертификат. Важење Сертификата је три године, и након истека тог рока, спроводи се ресертификациона

провера. Потом се важење Сертификата продужава за наредне три године. Током периода трајања Сертификата, сваке године обавезно се спроводе надзорне провере (прва и друга) које потврђују важење Сертификата. Екстерне провере се спроводе на основу Audit плана Компаније SGS, који садржи локације на којима ће провере бити спроведене, термине и предмет провере.

• Шта једна успешна компанија мора да има како би задовољила стандарде квалитета?

Да би испунила захтеве одређених стандарда, успешна компанија као што је „Дунав осигурање“ пре свега мора да испољи одређеност за испуњење захтева стандарда, као и посвећеност руководства и запослених испуњењу ових захтева. Када су испуњени услови, следи прописивање процедура у складу са захтевима стандарда и усклађивање процеса с прописаним процедурама. Сви стандарди засновани су на PDCA циклусу (plan-do-check-act или планирај-уради-провери-побољшај), и то је управо основ да би се задовољили захтеви стандарда.

• Шта сертификат значи нашој компанији и какву она практичну корист има од тога?

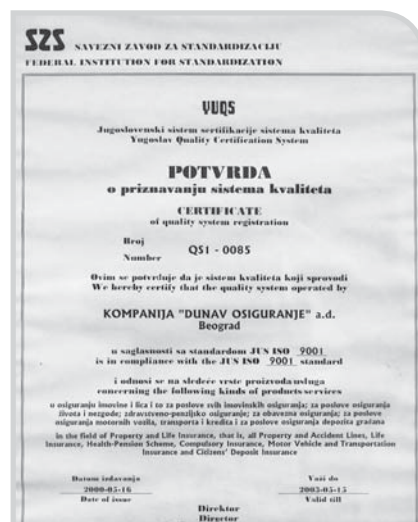
Ако говоримо о Сертификату за стандард ISO/IEC 27001:2013, Компанија има вишеструке користи. То се, пре свега, огледа у испуњењу законских одредаба, као и одредаба Народне Банке Србије као надзорног органа за област осигурања.

Добијањем овог сертификата, Компанија је практично испунила све захтеве садржане у Одлуци НБС о минималним стандардима безбедности информационих система финансијских организација (која за осигурања важи од средине 2014. године), као и захтеве Закона о безбедности информација и Закона о заштити података о личности. Такође, поседовање овог сертификата има значајну улогу приликом јавних набавки (тендера) где се, све више, као један од захтева појављује управо поседовање Сертификата. Наравно, можда и најзначајнија корист јесте промовисање Компаније као организације која безбедно поступа са информацијама о својим клијентима и сарадницима.

• Можете ли подсетити на кратак историјат и еволуцију система квалитета (када се први пут помиње)?

Ово питање постављате у правом тренутку. Наиме, ове године Сектор за стандард и квалитет слави двадесетогодишњицу постојања. Те 1997. године формиран је Центар за стандард, квалитет, организацију и едукацију, као претеча данашњег сектора. У том тренутку Центар је имао само три запослена. Број запослених се с временом повећавао. У периоду 1997–2000. година радило се на креирању потребне документације и увођењу стандарда ISO 9001. Прву сертификациону проверу спровео је Савезни завод за стандардизацију 2000. године и Компанија је добила Сертификат. У том тренутку, били смо прва и једина осигуравајућа кућа са уведеним системом менаџмента квалитетом. У наредним годинама, Центар је радио на унапређењу система менаџмента квалитетом, пре свега у погледу начина дистрибуције докумената, и од 2006. године почиње електронска дистрибуција докумената путем портала SharePoint. У том периоду Центар

остаје без надлежности везаних за организацију и едукацију и прераста у Сектор за стандард, квалитет и етичку усклађеност у оквиру Дирекције за заједничке послове, а долази и до смене запослених. Од 2009. године и промене руководства Компаније, Сектор постаје део Функције за

Овако је почело - први освојен сертификат

контролу усклађености пословања, а недуго затим прераста у Службу за стандард и квалитет те губи велики део самосталности, као и значаја у Компанији. С доласком актуелног руководства на чело Компаније 2014. године гаси се Функција за контролу усклађености пословања и од децембра 2014. године Служба поново постаје Сектор за стандард и квалитет у оквиру Дирекције за заједничке послове у осигурању и поново добија на значају захваљујући подршци руководства Компаније. У децембру 2016. године, после више од 15 година, Компанија уводи нови стандард ISO 10002:2016 – задовољство корисника – поступање са приговорима, а након само шест месеци добија Сертификат и за трећи стандард ISO/IEC 27001:2013. У другој половини 2017. године предстоји транзиција у нову верзију стандарда ISO 9001:2015, као и наставак увођења стандарда ISO 22301 – систем управљања континуитетом пословања. То значи да ће у 2018. години зидове Компаније красити четири сертификата.

На крају овог интервјуа, желео бих да се похвалим и личним јубилејом везаним за пуних 30 година рада у Компанији, од којих 20 у Сектору за стандард и квалитет, од његовог оснивања до данас, са жељом и надом да ће Сектор и у наредним годинама својим активностима допринети напретку Компаније на тржишту осигурања.

Ђорђе Чолаковић

Сви наши сертификати - пословање у складу са међународним стандардима

ИЗАЗОВИ НА ТРЖИШТУ РЕОСИГУРАЊА

ПРИПРЕМЕ ЗА — ЛИБЕРАЛИЗАЦИЈУ ТРЖИШТА

- „Дунав ре“ је своју репутацију стицао знањем, професионалношћу, уважавањем клијената и непрестаном едукацијом запослених, истиче Зорана Пејчић, председник Извршног одбора те реосигуравајуће куће. „Дунав ре“ и данас има добар и јак тим за будућност, који је гарант успеха и даљег развоја и у годинама које долазе, уверена је госпођа Пејчић

Ове године „Дунав реосигурање“ а.д.о. слави јубилеј – 40 година свог успешног пословања. Тим тим поводом имамо част да у овом броју нашег магазина објавимо део разговора са Зораном Пејчић, председником Извршног одбора „Дунава ре“.

Поводом обележавања јубилеја, „Дунав ре“ је угостио преко 200 партнера из иностранства, региона и са домаћег тржишта.

Описујући 40 година пословања и шта тај јубилеј значи за Компанију, госпођа Пејчић износи:

„Овај јубилеј је по мом мишљењу доказ да компанија која има здраве основе, чији запослени имају предузетничког духа и спремни су да буду део модерног света, опстаје и развија се без обзира на власничку структуру и услове у којима послује“.

Тим поводом госпођа Пејчић је истакла да је у развоју „Дунав ре“ било различитих периода, али оно што је константа јесте да је „Дунав ре“ своју репутацију стицао знањем, професионалношћу, уважавањем свих клијената и непрестаном едукацијом запослених. Госпођа Пејчић је уверена да „Дунав ре“ и данас има један добар и јак тим за будућност и да очекује успех и даљи развој и у годинама које долазе.

Трендови на тржишту

На тржишту реосигурања у Србији регистрована су четири друштва за реосигурање. Три друштва су у већинском страном власништву и делови су великих групација Ђенерали групе, ВИГ групе и Унипол групе. „Дунав ре“ је једино друштво за реосигурање чији је већински власник домаће друштво за осигурање. Компанија „Дунав осигурање“ и „Дунав ре“ повезани су како власнички тако и управљачки. Наиме, Компанија „Дунав“ је

Зорана Пејчић, председник Извршног одбора „Дунава ре“

највећи акционар „Дунава ре“ са учешћем од 88 одсто у укупном капиталу Друштва.

„Дунав ре“ је препознатљив бренд на европском па и светском тржишту реосигурања. Тренутно у свом портфељу има око педесет цедената. Послује широм света па тако своје капацитете упошљава како у Европи тако и у Азији, Африци и на Блиском истоку.

На крају 2016. године друштво је забележило добит од 184 милиона динара, док добит из пословне активности износи 137 милиона динара. Кармел анализе показују да „Дунав ре“

располаже довољним техничким резервама и капиталом чиме су трајна стабилност и солвентност у пословању загарантоване.

„Имајући у виду да однос захтеване маргине солвентности и гарантног капитала износи 0,16 може се рећи да „Дунав ре“ испуњава високе светске стандарде пословања“, каже госпођа Пејчић. Такође, како истиче, посматрано по структури портфеља, може се рећи да се на територији Србије више реосигуравају вишкови ризика код имовинских грана, док је у Европи и Азији заступљеније реосигурање вишкова штета и губитака.

Оштрије европске регулативе

Говорећи о потенцијалима раста портфеља „Дунава ре“, госпођа Пејчић каже да катастрофални ризици могу бити простор за раст портфеља, али да то опет зависи од изабране стратегије друштва за реосигурање, начина сопствене заштите и оспособљености запослених да преузимају овакве ризике.

Стратегија „Дунава ре“ свакако није преузимање катастрофалних ризика, посебно не на тзв. *stand alone* бази. Наш фокус су превасходно

Мр Мирко Петровић, председник Извршног одбора Компаније „Дунав осигурање“ и Маја Марковић, преводилац на свечаности „Дунава ре“

имовинска осигурања са лимитираним „САТ“ елементима“, каже она. „Дунав ре“ пружа реосигуравајућу заштиту великом броју домаћих и страних клијената. Највећи цедент на домаћем тржишту је Компанија „Дунав осигурање“ која у укупној премији учествује са 52 одсто. Са 36 одсто учествују остали цеденти из Србије и земаља бивше Југославије док са 12 процената учествују цеденти из Европе и Азије.

Свечаном обележавању јубилеја присуствовало преко 200 партнера из земље и иностранства

Успешан тим - чланови Извршног одбора „Дунава ре“ Татјана Комненић и Весна Катић, Зорана Пејчић и Бојан Маричић, директор Сектора за правне и опште послове и управљање људским ресурсима

Са новом регулативом *SOLVENCY II* која је на снази у целој Европи, све су видљивији интерни изазови осигуравајућих кућа да се испуне нове норме адекватности капитала али и усаглашености других сфера пословања са поштреним условима.

Госпођа Пејчић каже да је највећа препрека у пословању на иностраном тржишту непоседовање рејтинга који процењују рејтинг агенције и да је план „Дунав реосигурања“ за наредни период управо припрема за процес обезбеђења рејтинга.

„За ретроцесију најзначајнија тржишта су свакако европско и лондонско. Европски и реосигураваачи са лондонског тржишта су реномиране

куће са високим оценама рејтинг агенција па их „Дунав ре“ у највећем броју бира за своје пословне partnere, а све у циљу обезбеђења дугорочне сигурности“, каже госпођа Пејчић.

Процес приближавања Србије Европској унији са собом доноси и либерализацију тржишта реосигурања која подразумева могућност директног приступа иностраним реосигураваачима без обавезе да се реосигуравајуће покриће обезбеди од домаћих реосигураваача. Пејчић се међутим, не слаже са тим да ће либерализација несумњиво довести до појефтињења реосигурања.

„Оно што је извесно јесте да ће са либерализацијом тржишта премија реосигурања, која је до сада остала у земљи у већој или мањој мери, зависно од самопридржаја постојећих реосигураваача, бити трансферисана директно у иностранство. Уколико се благовремено не припреме за либерализацију тржишта реосигурања, будућност домаћих реосигураваача ће бити неизвесна“, каже госпођа Пејчић. Зато је, како сматра, важно да „Дунав ре“ као једини реосигураваач са домаћим капиталом, има за циљеве добијање рејтинга, диверсификацију портфеља, подизање ефикасности пословања, знања запослених и квалитета пружених услуга, како би био спреман да се без посебних проблема изложи правилима која сада важе на ЕУ тржишту.

Узоран руководиоца и домаћин – Зорана Пејчић са гостима на пријему поводом значајне годишњице

ДЕСЕТ ГОДИНА „ДУНАВ ДОБРОВОЉНОГ ПЕНЗИЈСКОГ ФОНДА“ ОБЕЛЕЖЕНО ХУМАНИТАРНИМ АКЦИЈАМА

СРЕДСТВА ЧЛАНОВА ФОНДА у СИГУРНИМ РУКАМА

Зоран Миливојевић

Поводом десетогодишњице успешног пословања „Дунав добровољног пензијског фонда“, 25. априла у управној згради Компаније „Дунав осигурање“ одржана је конференција за новинаре.

Зоран Миливојевић, извршни директор „Дунав ДПФ“, казао је да Фонд, као и сваке године у априлу, обележава годишњицу, али да ове године обележава и десет година пословања, што представља велики јубилеј за све чланове Фонда и запослене у „Дунав друштву“.

– После десет година пословања, имовина Фонда износи 13,7 милијарди динара, чиме смо са учешћем од 41 процента и даље лидер на тржишту, са близу 84.000 чланова. У претходних десет година извршено је преко 38 хиљада једнократних исплата у укупној вредности од 3,2 милијарде динара, док се редовно исплаћује 225 пензија у просечном износу од 14.519 динара – саопштио је окупљенима Миливојевић.

Од оснивања до данас принос тог фонда износи 8,73 процента, последњих пет година 11,40 посто, док је у претходних 12 месеци остварен принос од 5,93 процента.

– Сматрамо да су ови резултати велики успех делатности и да смо остварили приносе који су задовољавајући за наше чланове и тиме доказали да су њихова средства сигурна. О тренду успешног пословања у будућности води рачуна четрдесет запослених у „Дунав друштву“ и Компанија „Дунав осигурање“ као оснивач и стопостотни власник „Дунав друштва“ – изјавио је Миливојевић и додао да на основу пословања у последњих десет година очекује и верује да ће се број чланова Фонда у будућности повећавати.

Како је Зоран Миливојевић најавио, 2017. година, као година јубилеја, протећи ће у знак хуманитарних и друштвено одговорних активности. Наиме, „Дунав ДПФ“ одлучио је да, почев од априла па до краја ове године, донира пет одсто прихода од улазне накнаде у хуманитарне и друштвено одговорне активности. Поред тога, и ове године донирано је Прихватилиште за одрасла и стара лица у Београду, са жељом да се штићеницима ове установе, али и онима који у њој раде, живот учини пријатнијим.

Првослав Николић, в.д. директора Прихватилишта за одрасла и стара лица, честитао је домаћинима јубилеј, захвалио на донацији и навео да седам од десет година пословања „Дунав ДПФ“ веома квалитетним донацијама помаже ову установу.

Прихватилиште у Кумодрашкој збрињава много већи број штићеника од прописаног капацитета, ради се у тешким условима, тако да свака донација упућена на ову адресу помаже да врата установе буду стално отворена онима којима је помоћ неопходна.

3. Николић Јолдић

ИСПРАВКА:

У листу „Осигурање“ бр. 366/2017, у тексту „Тим који даје добре резултате“ (стр. 11 - 15) име директора филијале Чачак „Дунав ДПФ“ и члана Надзорног одбора тог друштва Милета Танасковића погрешно је наведено. Извињавамо се господину Танасковићу и нашим читаоцима због наведене грешке.

Редакција

28. СУСРЕТ ОСИГУРАВАЧА И РЕОСИГУРАВАЧА У САРАЈЕВУ

СОРС ОГЛЕДАЛО РЕГИОНАЛНЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕ ПРАКСЕ

- ▶ На овогодишњој конференцији главну тему и централно место заузела су предавања о примени директиве Солвентност II
- ▶ Учесници конференције из 18 земаља само потврђују да је сусрет у Сарајеву идеално место како за информисање и упознавање тако и за склапање будућих послова и сарадње

Двадесет осми СорС, регионални сусрет осигураваача и реосигураваача, одржан је од 7. до 9. јуна ове године у Сарајеву. Хотел „Бристол“ био је традиционално поприште корисних предавања, презентација и округлих столова на горуће теме које се дотичу осигуравајућих друштава из региона. Познат као добро место размене идеја и искустава из делатности осигурања, СорС је и после двадесет и осам година одржавања привукао 130 учесника из 18 земаља света. Чланови Удружења СорС представници су 15 осигуравајућих кућа из Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Словеније и Србије, што том удружењу даје посебан значај у смислу бољег регионалног повезивања тржишта осигурања. Златни спонзор сусрета ове године

био је реосигураваач „Trust Re“, сребрни компанија „С Consulting“, док се компанија „Tectus“ нашла у улози техничког организатора. Часопис „Свијет осигурања“ био је медијски покровитељ догађаја.

Резултати регионалних тржишта на отварању СорС-а

Како се већ и на претходним сусретима усталила пракса, и ове године су на отварању скупа приказани показатељи пословања осигуравајућих друштава по регионима – у БиХ, Црној Гори, Хрватској, Македонији, Словенији и Србији.

У име Агенције за осигурање у Босни и Херцеговини Сузана Шакотић изнела је статистику о укупној премији осигурања која је у БиХ у

Санел Воларић
(Кроација осигурање),
мр Мирко Петровић
(Дунав осигурање),
Јанко Шемров
(Заваровалница
Триглав) и Златан
Филиповић (Босна ре)

2016. износила 324 милиона евра, односно 6,42 посто више него лане. Однос удела неживотног и животног осигурања у укупној премији је 79,61 посто у корист неживотног осигурања, односно 20,39 посто у корист животног осигурања. Према њеним речима, у овој држави послује 27 друштава и у првих пет улазе „Uniq“, „Сарајево осигурање“, „Euroherc BiH“, „Босна Сунце осигурање“ и „Croatia“, а како је Шакотићева казала, укупна премија по глави становника у БиХ износи 80 евра. Када су у питању изазови пред којима се налазе осигуравачи у тој земљи, Сузана Шакотић је навела консолидовање тржишта спајањем и аквизицијом, јачање капацитета надзорних тела ради спровођења Солвентности II, активнију улогу удружења осигуравача у промоцији осигурања и повећање поверења у ту делатност, уз напомену да ће посебно осетљиво подручје бити либерализација тржишта осигурања од ауто-одговорности.

Црногорско тржиште осигурања представио је **Небојша Шћекић** из Националног бироа осигуравача Црне Горе. Према прегледу учешћа у укупној премији осигурања, у тој земљи осигурање од ауто-одговорности чини 43,97 процената премије, животна осигурања 17,07, имовинска 12,37, осигурање од незгоде 11,99 процената, док на аутомобилски каско отпада 6,34 посто, а на здравствена осигурања свега 2,22 одсто од укупне премије. Како је Шћекић известио окупљене, лидер црногорског тржишта је „Ловћен осигурање“ с тржишним уделом од 37,31 посто, а затим „Сава Монтенегро“ са 14,55 одсто, „Бенерали“ са 13,67, и „Uniqa neživot“ са 13,09 посто удела на тржишту. Осигуравачи у Црној Гори у 2016. години, према његовим речима, генерисали су укупну премију од 80 милиона евра, 66 милиона из неживотних и 13 милиона евра из животног осигурања, док је њихова укупна нето добит износила 3,83 милиона евра.

Др Дамир Зорић, председник Управног одбора Хрватског уреда за осигурање, приказао је податак да је на хрватском тржишту закључно са 30. септембром 2016. године укупна имовина финансијског система у Хрватској износила 562 милијарде куна, и додао да је укупна имовина осигуравајућих друштава у тој земљи у 2015. години износила око 40 милијарди куна. Зорић је објаснио и да се у Хрватској број осигуравајућих друштава смањује, што се приписује уласку у ЕУ и могућности оснивања представништва у земљама ЕУ. Насупрот томе, број друштава за заступање повећао се за тридесет и два, а

број обрта за заступање у осигурању за 86. Број друштава за осигурање из других држава чланица за које је Ханфа примила обавештење о намери пружања услуга у Републици Хрватској повећао се за 42. Што се тиче удела премије осигурања у БДП у тој земљи, он износи 2,55 посто, у односу на просек земаља ЕУ који је 7,6 посто. Премија осигурања по становнику у Хрватској је 279 евра, од чега 186 евра за неживотна и 93 евра за услуге животног осигурања. Како је нагласио Зорић, ова статистика је далеко испод просека ЕУ, који износи 1.843 евра, колико становници осталих чланица Уније издвајају годишње за осигурање.

Друштва за осигурање с већинским домаћим капиталом имају већи удео у премији неживотних осигурања (64,34%), док друштва за осигурање у већинском иностраном власништву бележе већи удео у премији животног осигурања (72,97%).

Када је реч о каналима продаје осигурања, у Хрватској се, према Зорићевој изјави, неживот-

Др Драгица Јанковић, члан ИО Дунав осигурања и Ана Ћетковић, директор Дирекције за неживотна осигурања на СОРС-у

на осигурања пласирају највише преко интерних заступника, и то 39,1 проценат, затим преко запослених у осигуравајућим кућама 21,7 посто, док се преко агенција за заступање генерише 19,3 посто премије неживотних осигурања. Занимљиво је и то да се чак 24,3 посто услуга животног осигурања прода преко интерних заступника, 21,8 процената преко агенција, 11,1 посто остваре запослени у директној продаји у осигуравајућим кућама, док се преко банака остварује највећи пласман од 36,2 процента.

Из излагања Дамира Зорића треба издвојити и његов савет колегама поводом хрватског искуства с либерализацијом цена премије осигурања од аутомобилске одговорности, која је узроковала пад цена, тако да је просечна премија по овој

врсти износила 929 куна на крају 2016. године. Тим поводом, он је саветовао земље у окружењу које се припремају за либерализацију да се не такмиче спуштањем цена већ продуктивношћу, иновацијама и квалитетом услуге.

О Македонском тржишту осигурања од **Трајчета Латиновског** из Националног бироа за осигуравање могло се сазнати да на том тржишту послује 15 друштава, да је укупна премија у 2016. износила 141,8 милиона евра, док је просечна премија по становнику 68,5 евра, а удео осигурања у БДП-у 1,44 посто.

Маја Крумбергер, директорка Словеначког заваровалног здружења, изнела је податак да је укупна премија осигурања у Словенији у 2016. години износила две милијарде евра, као и да животно осигурање има највећи удео у тржишној премији од 27,3 посто. Што се удела осталих осигурања тиче, здравствено заузима удео од 24,4 посто, имовинска осигурања 12,2 посто, каско 11,6 посто, ауто-одговорност 11 посто, те осигурање од незгоде 4,8 посто удела у укупној тржишној премији. Поред основних показатеља стања на словеначком тржишту, Крумбергер је од најважнијих тржишних догађаја навела припрему за IDD директиву Европске уније, реформу здравства и Уредбу о документима с кључним информацијама за упаковане инвестиционе услуге за мале улагаче и инвестиционе осигуравајуће услуге (PRIIPs).

Укупна премија осигурања у Србији у 2016. години износила је 742 милиона евра, податак је који је у представљању тог тржишта навео **Душко Јовановић**, председник Удружења осигуравача Србије. Удео ауто-одговорности у укупној премији износи 33,96 посто, а потом следе животна осигурања са уделом од 25,95 процента, на осигурања имовине отпада 18,21 посто, аутомобилски каско обухвата 7,76 посто, а осигурање од незгоде 4,9 посто удела. Како Јовановић каже, на тржишту Републике Србије послује 19 друштава за осигурање. Највећи удео у премији има „Дунав осигурање“ (25,68 одсто), а потом следе „Бенерали“ (22,25 одсто), ДДОР (11,59 одсто), „Винер“ (10,67 одсто) и „Триглав“ (4,74 посто).

Јурећи воз зван Солвентност II

На овогодишњој конференцији СорС-а главну тему и централно место заузела су предавања о примени директиве Солвентност II. **Сергеј Симонити**, директор Агенције за надзор тржишта осигурања Словеније, сматра да је увођење Солвентности

II у овој чланици ЕУ протекло глатко и безболно захваљујући чињеници да су припреме за њено увођење у Словенији трајале још од 2004. године. Поред свих предности те директиве, он сматра и да је Солвентност II учврстила везу између осигуравајућих друштава и надзора над осигурањем захваљујући готово свакодневној комуникацији те две стране.

Хрватска искуства на ову тему изнела је **Гордана Летица**, чланица Управног већа Ханфе, сликовитим описом да је Хрватска уласком у ЕУ 2013. године „ускочила у јурећи воз“ зван Солвентност II, али да је прилагођавање новонасталој ситуацији, које је обухватило много рада и труда како друштава за осигурање тако и надзорног тела, било веома успешно. У хрватском удружењу Ханфа у току је валидација годишњих извештаја за 2016. годину и доспелог тромесечног извештаја за први квартал текуће године. Квалитет достављених података на крају валидације био је задовољавајући, казала је Летица, уз похвалу упућену осигуравачима због видног напретка у поређењу с претходним периодима извештавања. Она је овом приликом упозорила осигураваче да обрате пажњу на довољност премије и комбиновану стопу која у 2016. износи 95.

Примена директиве Солвентност II изложила је осигуравајућа друштва већим трошковима, а то је посебно погодило мање осигураваче који су били у обавези да надрграде постојеће или прибаве нове програмске платформе, повећају број запослених и обезбеде различите врсте едукације. Дешавало се и то да су домаћа друштва морала да ангажују консултанте. Нека друштва су морала и да се спајају, тако да је од 2013. припојено укупно седам друштава, док је у најави спајање још два друштва, а неки осигуравачи окренули су се аутсорсингу појединих услуга, најчешће на пословима компјутерске обраде података (ИТ услуге) и пословима управљања имовином. Према речима Гордане Летице, примена директиве утицала је и на знатан пад премије код традиционалних врста животних осигурања и на пораст премије *unit-linked* полиса. Тај раст првенствено се односи на нове једнократне премије које су у 2016. забележиле раст од 148,7 процената. Што се тиче *unit-linked* полиса, чија продаја бележи велики раст, удео ове врсте осигурања је у 2016. износио 16,6 посто, у поређењу са 8,2 посто у 2015. години или 5,2 процента у 2014, објаснила је Летица и додала да то довољно говори у ком се смеру осигуравачи живота у Хрватској крећу.

Зорана Пејчић,
председник ИО
„Дунава ре“ (у средини)

Округли столови и расправе

Током другог дана конференције СорС у Сарајеву одржани су округли столови и расправе. Округли сто на тему вансудског поравнања водио је модератор **Маријан Ђурковић**, а сто на тему саосигурања и Закона о заштити конкуренције **Златан Филиповић**. Филиповић је нагласио како се у пракси која се спроводи у региону дешава да је саосигурање заправо другачије названо реосигурање, те је стога циљ да свако тржиште јасно одреди шта је то саосигурање, у којим случајевима је прихватљиво, а када би ограничавало конкуренцију на тржишту. Филиповић је овде поменуо како постоји и Директива ЕУ, те да би било логично узимати је у обзир када се одлуке о реосигурању и саосигурању доносе.

Јелена Лончар из Народне банке Србије одржала је предавање о Стратегији имплементације Солвентности II у Републици Србији. Ту стратегију, како је она нагласила, усвојио је ИО Народне банке Србије пре годину дана, 7. јула 2016. године. Анализом испуњености услова из члана 4. Директиве Солвентност II утврђено је како у Србији ниједно друштво, према тренутним информацијама, није у режиму малих друштава. Такође, утврђено је да постоји адекватан ниво спремности капацитета за примену другог стуба Солвентности II, док, према њеној изјави, друштва очекују да ће бити спремна за примену

Солвентности II у периоду између 2018. и 2021. године. Значајан тест спремности за примену те директиве, како тврди Јелена Лончар, биће спровођење квантитативне студије утицаја.

Конференција која окупља пријатеље

На крају извештаја о овогодишњој конференцији СорС одржаној у хотелу „Бристол“ у Сарајеву треба пренети и поруку Златана Филиповића, генералног секретара Удружења осигуравајућих друштава СорС и директора „Босна реосигурања“, да СорС има у плану даље унапређивање конференције како би се и у будућности одржало тако велико интересовање за учешће, али и подстакло да оно буде још веће. Учесници конференције из 18 земаља (Немачке, Словеније, Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Пољске, Енглеске, Аустрије, Италије, Швајцарске, Македоније, Русије, са Кипра, из Француске, Чешке, Либана и Турске) само потврђују да је сусрет у Сарајеву идеално место како за информисање и упознавање тако и за склапање будућих послова и сарадње. Популарност СорС-а доказује и то да му се многи учесници враћају, као месту на коме акценат није само на послу већ и на сусрету дугогодишњих пријатеља.

Приредила **З. Николић Јолдић**,
на основу чланка објављеног у
Свету осигурања, јун/2017.

ОДРЖАНО 18. ГОДИШЊЕ САВЕТОВАЊЕ УДРУЖЕЊА ЗА ПРАВО ОСИГУРАЊА СРБИЈЕ

РАЗМЕНА ИСКУСТАВА И ЗНАЊА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ОБЛАСТИ ОСИГУРАЊА

- Овогодишње саветовање на тему „Сразмерност и правна извесност у праву осигурања“ окупило је на Палићу велики број учесника из целе Европе

На Палићу, 21. и 22. априла, у организацији Удружења за право осигурања Србије, Удружења осигураваача Србије и Немачке фондације за међународну правну сарадњу одржано је 18. годишње саветовање под називом „Сразмерност и правна извесност у праву осигурања“. Овај међународни научни скуп окупио је седамдесетак учесника из Србије, Немачке, Аустрије, Италије, Холандије, Белгије, Турске, са Малте и из других земаља.

Учеснике саветовања поздравио је **проф. др Слободан Јовановић**, председник Удружења за право осигурања, који је приликом отварања конференције истакао да се она одвија у време када је завршен Преднацрт грађанског законика Републике Србије, који ће донети многе новине и унапређења, те створити нове изазове у праву и пракси осигурања.

Др Драгица Јанковић

– Чланови Удружења за право осигурања су и пре формирања Комисије за израду грађанског законика Републике Србије 2006. године, на годишњим саветовањима и путем порука са тих саветовања, у радовима објављиваним у зборницима и у *Европској ревији за право осигурања* давали предлоге за унапређење и осавремењивање правног оквира уговорног права осигурања. Последњих година, Удружење за право осигурања остварује своје циљеве у условима драгоцене подршке појединих институција и организација, те овом приликом посебно захваљујем господину Душку Јовановићу, генералном секретару Удружења осигураваача Србије, и господину Штефану Пурнеру из Немачке фондације за међународну правну сарадњу из Бона, друштвима за осигурање која нас подржавају и помажу наш рад, ауторима који обрађују занимљиве теме, јер разменом искустава и информација, идеја и ставова о појединим темама и питањима обогаћујемо наш корпус знања – рекао је проф. др Слободан Јовановић.

На изванредном српском језику присутне је у име суорганизатора, Немачке фондације за међународну правну сарадњу, поздравио и **др Штефан Пурнер** (dr Stefan Pürner), нагласивши да је програм овогодишњег саветовања изузетно богат те да осветљава различите аспекте основне теме.

Увођење Солвентности II

Уводни реферат на тему „Српско тржиште осигурања у процесу увођења концепта Солвентности II“ изложила је **др Драгица Јанковић**, члан Извршног одбора Компаније „Дунав осигурање“. Она је указала на значај концепта Солвентности II, који је у државама Европске уније ступио на снагу 1.

Проф. др Пјерпаоло Марано, проф. др Слободан Јовановић и проф. др Јован Славнић

јануара 2016. године и чији је главни циљ дугорочна сигурност осигураника, што је важно како за власнике полиса тако и за економију у целини.

– После годину дана примене, показали су се и недостаци овог концепта с обзиром на то да се ради о веома комплексном режиму с неколико стотина страница правила, регулатива и смерница – нагласила је др Драгица Јанковић. – Прва искуства показују потребу за поједностављењем, па се у 2018. години планира ревизија делегиране регулативе која ће имати за циљ смањење комплексности режима, нарочито за мала и средња друштва за осигурање.

Др Јанковић је истакла да је 1. јануар 2016. године био значајан датум и за српско тржиште осигурања пошто су сва друштва за осигурање почела да послују у складу с новим законом о осигурању, који је увео неке елементе Солвентности II.

– Народна банка Србије, као регулатор нашег осигуравајућег тржишта, у јуну 2016. године усвојила је стратегију за примену Солвентности II у Републици Србији, која се састоји из три фазе: анализе усклађености, процене ефеката примене Солвентности II на сектор осигурања у РС и усклађивања регулаторног оквира, тј. израде прописа на основу детаљне анализе усклађености и процене ефеката. Рок за прву фазу био је крај првог квартала ове године, и НБС је 11. априла објавила да је ова фаза успешно завршена – рекла је др Драгица Јанковић.

Она је потом анализирала домаће тржиште неживотних и животних осигурања, те могућности њиховог даљег развоја. Имајући у виду искуства европских држава да су регулаторни захтеви Солвентности II у погледу адекватности капитала

као крајњег гаранта сигурности осигураника знатно оштрији, те да је укупна адекватност српских осигураваача по режиму Солвентности I, према подацима НБС у 2015. години изражена коефицијентом 2,30 (односно расположиве и захтеване маргине солвентности), у режиму Солвентности II, према грубој процени, она би била значајно смањена. Имајући у виду да се ради о просечној адекватности тржишта, одређен број осигуравајућих друштава не би испунио основни капитални захтев, што би за последицу могло имати смањење броја тржишних учесника, закључила је др Драгица Јанковић.

Перспектива у осигурању пољопривреде

Бошко Петровић, председник Извршног одбора „Бенерали реосигурања Србија“, говорио је о стању на тржишту осигурања у нашој земљи у 2016. години и перспективама његовог развоја. Он је нагласио да је сарадња са Удружењем за право осигурања драгоцена за осигураваче јер им у пракси помаже да буду што ефикаснији и у току с регулативом која нам долази у перспективи.

– На тржишту осигурања у Србији већ дуги низ година имамо релативно непромењен поредак – рекао је Бошко Петровић. – По традицији, Компанија „Дунав осигурање“ доминантна је у имовинским осигурањима, сва остала друштва која се налазе међу првих пет релативно су изједначена, а код осигурања од незгоде ДДОР је, упркос релативном губитку тржишног учешћа последњих година, успео да задржи стабилну позицију, што указује на чињеницу да клијенти у одређеним сегментима препознају друштво и лојални су му без обзира на промене.

Бошко Петровић је оценио да је перспектива, свакако, у осигурању пољопривреде, нарочито стога што је премија која се сада генерише у тој области свакако испод потенцијалних могућности.

– Као земља која је препозната у агросектору, морамо и као делатност да се фокусирамо на агросектор. Што се тиче регулативе у области агроосигурања, у примени су прописи по којима се 10 одсто премије осигурања усева издваја и усмерава у противградну заштиту. Осигуравајућа друштва су заговорници увођења обавезности осигурања у пољопривреди. Из тог портфеља створила би се једна додатна премија од око 20 милиона евра, и ми бисмо били спремни да одређени део тих средстава обавезно издвајамо у

Бошко Петровић

фонд за противградну заштиту, како би се обезбедиле противградне ракете, аутоматизовани системи или летилице које ће засејавати одређена хемијска средства за спречавање формирања града. Наш предлог је делимично прихваћен доношењем законског решења о обавезности осигурања за пољопривредна домаћинства која држава субвенционире – рекао је Петровић.

Реферати на овом годишњем саветовању били су груписани по тематским целинама које су излагане на округлим столовима. У оквиру првог округлог стола, посвећеног уговорима о осигурању, изложена су два реферата. **Др Јован Славнић**, професор Универзитета у Новом Саду и почасни председник Удружења за право осигурања Србије, изложио је реферат „Законско

Проф. др Јасмина Лабудовић Станковић

регулисање последица повреда уговором о осигурању предвиђених обавеза за осигураника у савременим европским правима“, а **проф. др Пјерпаоло Марано** (Prof. Dott. Pierpaolo Marano) са Католичког универзитета Св. срца, Факултета за науке банкарства, финансија и осигурања у Милану говорио је на тему „Унакрсна продаја услуга осигурања и Директива о продаји осигурања“.

На округлом столу о уговорима о неживотном осигурању **проф. др Слободан Јовановић** поднео је реферат „Поглед на систем професионалне

Стефан Леш

ОДРЖАНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА

Саветовање на Палићу било је прилика да се одржи редовна седница Скупштине Удружења за право осигурања Србије, којој је председавала Сарита Олевић, мастер правник из Компаније „Дунав осигурање“. На овом заседању изабрани су председник Удружења и чланови Управног и Надзорног одбора те асоцијације у мандатном периоду од 21. априла 2017. до 23. априла 2021. године. За председника Удружења поново је изабран проф. др Слободан Јовановић, а за потпредседнике др Љиљана Стојковић, адвокат из Београда и Раде Баца из Компаније „Дунав осигурање“. Новоизабрани чланови Управног одбора Удружења су Тања Павловић Недељковић (Апелациони суд у Крагујевцу), проф. др Јасмина Лабудовић Станковић (Правни факултет у Крагујевцу), проф. др Катарина Иванчевић (Правни факултет Универзитета „Унион“), др Зоран Илкић и Гордана Бурић из ДДОР-а Нови Сад, мр Милован Јовановић (МК Group), Ненад Терзић (АВУС), Бојан Дамјановић (Удружење осигураваача Србије) и Зоран Благојевић (Винер Штетише осигурање).

За председника Надзорног одбора Удружења изабрана је Мирјана Божић (АМС осигурање), а за чланове Новица Мрвовић (Компанија „Дунав осигурање“), Еди Бионда (Авакум д.о.о.), др Јелена Газивода, адвокат и Сарита Олевић, (Компанија „Дунав осигурање“).

Сарита Олевић председавала
Скупштином Удружења

одговорности лекара и осигурање ове одговорности у праву Тексаса“, док је проф. др Јасмина Лабудовић Станковић са Правног факултета Универзитета у Крагујевцу говорила на тему „Осигурање од одговорности директора и чланова Управног одбора у појединим развијеним државама са освртом на Републику Србију“.

Др Анђело Борсели (Angelo Borselli, Ph.D, LL.M) са Универзитета Бокони у Милану, у оквиру округлог стола о уговорима о осигурању лица, изложио је реферат „Право на приговор кад је прекршена обавеза пријаве битних чињеница или неискривљеног приказивања чињеница и немогућност улагања приговора у осигурању живота“, а на округлом столу под називом „Продаја производа осигурања и заштита потрошача“ др Волфганг Рорбах (Prof. Dr. Dr. Wolfgang Rohrbach), професор на Европској академији наука

и уметности у Салцбургу, говорио је на тему „Раздвајање сектора банкарства и осигурања“. На то се рефератом „Банкоосигурање на тржишту осигурања земаља ЕУ“ надовезала Катица Томић, докторанд Правног факултета Универзитета у Бечу и Бањалуци. Др Катарина Иванчевић, професор на Правном факултету Универзитета „Унион“, у оквиру истог округлог стола, изложила је реферат „Заштита интереса корисника туристичких услуга уговором о осигурању за случај несолвентности организатора путовања у праву Србије са освртом на упоредно право“. Директор Европског удружења посредника у осигурању са седиштем у Бриселу Ник де Мескалк (Nic de Maesschalck) упознао је учеснике саветовања с најновијим развојем прописа Европске уније из угла посредника у осигурању.

Проф. др
Катарина Иванчевић,
мр Катица Томић и
проф. др Волфганг
Рорбах

Др Франк Јунгерман, др Анђело Борсели и др Сајмон Грима

Пажњу учесника привукла су и веома занимљива излагања Стефана Леша (Stefan Lösch) из Немачког удружења осигуравача (GDV) на тему „Нови модели заштите потрошача: Између заштите и овлашћења“, те Франка Јунгермана (dr. Frank Jungermann LL.M), судије Вишег регионалног суда из Хама у Немачкој о „Правној (не)извесности у пракси немачког приватног осигурања од незгоде и инвалидности“.

II“; др Зоран Илкић, правни заступник у штетама у ДДОР „Нови Сад“, изложио је тему „Поглед на неке облике повреде права конкуренције у осигурању Србије“, док је **мр Никола Филиповић** из Института за пословно и међународно трговинско право Правног факултета Универзитета у Грацу и Београдске пословне школе – Високе школе струковних студија разматрао питање повреде права конкуренције у осигурању, члан 101 Уговора о функционисању Европске уније, износећи низ конкретних примера у којима је такво понашање на тржишту осигурања било ригорозно санкционисано.

Др Зоран Илкић

Последњи округли сто на саветовању био је посвећен управљању и конкуренцији у осигурању, и на њему су реферате изложили **др Сајмон Грима** (Prof. Dr. Simon Grima), професор на Факултету за осигурање, економију, менаџмент и рачуноводство Универзитета Малте, који је говорио на тему „Обавеза сопствене процене ризика и солвентности друштава за осигурање: питања за практичаре“; **др Љиљана Стојковић**, адвокат из Београда, обрадила је „Правне аспекте система управљања у друштвима за осигурање и принцип сразмерности према Директиви о Солвентности

Мр Никола Филиповић

Саветовање је протекло у веома конструктивној атмосфери, а изложени реферати, нарочито они учесника из земаља Европске уније, били су извор драгоцених сазнања о кретањима на европском тржишту осигурања, регулативи у тој области, те предностима и евентуалним замкама које нас очекују на путу придруживања заједници европских држава.

Љиљана Лазаревић Давидовић

15. МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈУМ УДРУЖЕЊЕ АКТУАРА СРБИЈЕ И ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ РАЗВОЈА ТРЖИШТА ОСИГУРАЊА – 15 ГОДИНА ПОСЛЕ

- За даљи развој домаћег тржишта осигурања од примарног су значаја оживљавање привреде, повећање запослености и животног стандарда становништва, политичка стабилност и стабилност националне валуте те развој финансијског тржишта, нагласила проф. др Јелена Кочовић у уводном реферату
- Др Драгица Јанковић, члан Извршног одбора наше компаније, указала да је пред нама период усаглашавања с много оштријим регулаторним захтевима првог стуба – квантитативним захтевима Солвентности II, који се односе на техничке резерве и адекватност капитала

На Златибору, од 18. до 21. маја, одржан је 15. Међународни симпозијум на тему „Изазови и перспективе развоја тржишта осигурања – 15 година после“. За организацију тог скупа, на коме су учествовали експерти из наше земље, из региона, те из Русије и Међународне асоцијације актуара, као и претходних година побринули су се Удружење актуара Србије и Економски факултет Универзитета у Београду.

Уводни реферат на тему „Изазови тржишта осигурања Србије последњих 15 година“ поднела је проф. др Јелена Кочовић са Економског факултета Београдског универзитета. Она је истакла да се тенденције на светском тржишту осигурања знатно разликују у преткризном и посткризном периоду.

Стагнација светског тржишта осигурања

– У преткризном периоду (2001–2007) забележена је растућа тенденција премије како животног тако и неживотног осигурања, услед чега је просечна годишња реална стопа раста укупне премије осигурања износила 3,2 одсто. Посткризни период (2008–2015) обележен је осцилацијама укупне премије осигурања, што је директна последица нестабилности премија животног осигурања. Имајући у виду да је реална годишња стопа раста укупне премије у овом периоду била свега 0,9 процената, светско тржиште осигурања реално

стагнира током последњих осам година – констатовала је проф. Кочовић.

Она је изнела податак да светска економија у посткризном периоду реално у просеку расте по стопи од 2,2 одсто годишње, наспрот стопи од 3,2 одсто пре наступања кризе.

– Опоравак од кризе је нарочито успорен у земљама у развоју, суоченим с високом незапосленošћу, фискалном задуженошћу, политичком нестабилношћу и ниским робним ценама, што све негативно утиче на тражњу за осигурањем и, самим тим, ограничава могућности раста тржишта осигурања – објаснила је проф. Кочовић.

У реферату, професорка се осврнула и на катастрофалне догађаје који у свету постају све учесталији, а њихове последице све разорније. За савремено тржиште осигурања, катастрофални ризици представљају изазов који прети да угрози перформансе осигуравача, али истовремено и прилику за даљу експанзију и развој делатности, нарочито у земљама у развоју, где је степен покривености катастрофалних штета осигурањем низак. Способност земаља у развоју, попут Србије, да лимитирају фискалну изложеност последицама катастрофалних ризика који се све чешће остварују постаје приоритет за њихов одрживи развој, а ефикасан механизам управљања катастрофалним ризицима у тим земљама, по мишљењу Јелене Кочовић, подразумева осигурање у форми јавно-приватних партнерстава.

Компанија „Дунав осигурање“ подршка Симпозијуму

Јачање финансијске стабилности делатности осигурања у Србији

У 2015. години на тржишту осигурања у Србији остварена је премија од 80,9 млрд динара (727 млн америчких долара), која је више него троstrуко већа од премије у 2004. години (25,1 млрд динара). Ипак, треба имати у виду да је полазна основа била изузетно ниска, као и да је у појединим годинама премија реално опадала. С друге стране, бржи раст техничких резерви од премије осигурања говори у прилог јачању финансијске стабилности сектора и заштите интереса корисника осигурања.

– У периоду од 2005. до 2015. године, просечна реална годишња стопа раста техничких резерви од 17 одсто вишеструко је премашивала реалну стопу раста премија (3,6 одсто). Највеће учешће у укупној премији од 35,8 процената у 2015. години остварује осигурање од одговорности за употребу моторних возила, као обавезна врста осигурања, што указује на неповољну структуру осигуравајућег портфеља – нагласила је проф. Кочовић.

Она је рекла да учешће животних осигурања расте достижући ниво од 23,9 одсто, али и да је, упркос томе, премија животних осигурања по глави становника изузетно ниска (23 америчка

долара), као и учешће ове премије у бруто домаћем производу (0,45 одсто).

– Стога се може закључити да је овај сегмент и даље релативно неразвијен, али да постоји значајан потенцијал за његов развој у будућности. Забрињава пад учешћа имовинских осигурања са 45 одсто у 2004. години на свега 18,2 процента у 2015. години – оценила је Кочовићева.

Почетком посматраног периода, у 2004. години, надзор над осигурањем поверен је Народној банци Србије, чиме је започео процес уређења тржишта. Успостављен је нови регулаторни оквир и предузете су мере за стабилизацију делатности, као и враћање поверења јавности у осигурање. Као резултат одузимања дозвола за рад због уочених неправилности у пословању и активности припајања, број друштава за осигурање смањен је за око 50 процената. У наставку тог периода тржиште карактерише процес либерализације, пораст конкуренције, подизање квалитета и обогаћивање палете услуга. У 2015. години на тржишту је пословало 20 друштава за осигурање, уз преовлађујуће учешће кућа у страном власништву у премији животних (93,3 одсто) и неживотних осигурања (62,6 одсто).

– За даљи развој домаћег тржишта осигурања од примарног су значаја оживљавање привреде,

повећање запослености и животног стандарда становништва, политичка стабилност и стабилност националне валуте те развој финансијског тржишта. У правном оквиру потребно је инкорпорирати елементе првог и трећег стуба концепта Солвентности II, са фокусом на квантитативним захтевима и транспарентности пословања осигураваача. Коначно, развој квалитетне и потпуне статистике осигурања на националном нивоу императив је за тачност актуарских обрачуна и темељ здравог раста тржишта у будућности – закључила је проф. Јелена Кочовић.

Коаутор овог реферата који је пружио детаљну слику нашег тржишта осигурања у периоду од 2001. до 2015. године била је др Марија Копривица, асистент на Економском Факултету у Београду.

Усаглашавање с регулаторним захтевима Солвентности II

Из наше компаније, реферат на тему „Српско тржиште осигурања у процесу увођења концепта Solvency 2“ поднела је др Драгица Јанковић, члан Извршног одбора „Дунав осигурања“. У прегледним табеларним приказима она је изнела најактуелније податке о премији осигурања по врстама, с подацима о процентуалном расту односно паду код појединих врста осигурања. Такође, њен реферат је пружио слику о кретању укупне премије осигурања у еврима у периоду од 2005. до 2016. године, са процентуалним подацима о расту неживотног осигурања, неживотног осигурања без осигурања од ауто-одговорности, животног осигурања, те укупне премије на тржишту осигурања Србије. Када је реч о животном осигурањима, др Јанковић је указала на позитивну тенденцију повећања учешћа премије животног осигурања у укупној премији, чији индекс раста у периоду од 2005. до 2016. године износи чак 485,4 одсто.

Иако су укупне техничке резерве у еврима у том истом периоду порасле 4,36 пута, тј. са 264.566 хиљада евра на 1.152.257 хиљада евра, од чега су техничке резерве неживотних осигурања порасле 2,20 пута, са 217.717 хиљада евра на 478.428 хиљада евра, а техничке резерве животног осигурања 14,38 пута, са 46.848 хиљада евра на 673.828 хиљада евра, др Драгица Јанковић указала је на то да је пред нама период усаглашавања с много оштријим регулаторним захтевима првог стуба – квантитативним захтевима Солвентности

II, који се односи на техничке резерве и адекватност капитала.

Осим наведеног реферата, др Јанковић је са проф. др Благојем Пауновићем са београдског Економског факултета и проф. др Мирелом Митрашевић са Факултета пословне економије у Бијељини била и коаутор рада „Значај сопствене процене ризика при утврђивању солвентности осигуравајућих компанија“, приређеног за ово саветовање.

Проф. др
Јелена Кочовић

Коаутори мр Михаило Кочовић, такође запослен у нашој компанији, и проф. др Весна Рајић са Економског факултета у Београду, за ово саветовање припремили су реферат „Могућности примене bootstrap метода у осигурању“. У раду су објаснили да су *Resampling methods* заправо методи статистичког закључивања код којих се на основу информација из једног узорка доносе закључци о карактеристикама скупа. Популарност су стекли последњих деценија прошлог века јер омогућавају да флексибилније, брже и са минимумом математичких претпоставки изведемо поуздане статистичке закључке. Из једног узорка (оригиналног) генерише се велики број поновљених узорака. Постоји више метода поновљених узорака: *bootstrap*, *jackknife*, тестови пермутације и *cross-validation* методи. Основна идеја *bootstrap* метода јесте да се до одређених закључака дође на основу сопствених извора.

Презентације свих тема приређених за ово саветовање могу се погледати на сајту Удружења актуара Србије www.aktuar.rs

Љиљана Лазаревић Давидовић

НОВА УСЛУГА У НАШОЈ ПОНУДИ

НАША ПОНУДА

ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ CANCER PROTECTION

► Додатна предност полисе *Cancer Protection* јесте и могућност прибављања другог лекарског мишљења

полису добровољног здравственог осигурања за случај оболевања од рака – *Cancer Protection*, која ће заштитити тешко стечену уштеђевину и приходе у таквим стресним ситуацијама.

Cancer Protection подразумева исплату уговорене суме или њеног дела уколико се осигуранику у току трајања осигурања постави прва дијагноза рака. Осигурана сума може бити од 500.000 динара до 5.000.000 динара. На пример, лице у добу од 25 година би на уговорену суму од 5.000.000

динара требало за премију да издвоји мање од 500 динара месечно.

Према подацима Друштва Србије за борбу против рака, наша земља прва је у Европи по смртности од ове болести. Чак 5.000 људи на милион становника у нашој земљи оболева од рака. Поред напорне и стресне борбе за излечење, пацијенте и њихове најближе очекује много изазова, као што су дуге листе чекања на терапију, одсуствовање са посла, потреба да се одређени лекови набављају о сопственом трошку. Ова болест оставља последице не само на пацијента већ и на његове пријатеље и породицу.

Како би помогла пацијентима да лакше преброде тај период, Компанија „Дунав осигурање“ нуди

Додатна предност полисе *Cancer Protection* јесте и могућност прибављања другог лекарског мишљења. На тај начин, у сарадњи с компанијом „MediGuide“, може се добити препорука о начину лечења у случају постављене дијагнозе рака, што може умирити у тренуцима неизвесности.

Све потребне информације о новој услузи можете допити бесплатним позивом Контакт центра Компаније „Дунав осигурање“ на број 0800 386 286 или на сајту www.dunav.com.

САРАДЊА „ПОШТА СРБИЈЕ“ И „ДУНАВ ОСИГУРАЊА“

НАШЕ ПОЛИСЕ И НА ПОШТАНСКИМ ШАЛТЕРИМА

С првим данима јуна у свим већим експозитурама Јавног предузећа „Поште Србије“ заинтересовани грађани могу уговорити полису путничког здравственог осигурања Компаније „Дунав“, али и имовинско осигурање, познатије као „летњи чувар куће“, као и међународну карту осигурања, „зелени картон“ највеће осигуравајуће куће у земљи.

Наравно, Компанија излази и с низом комерцијалних попуста које грађани могу искористити током летње акције од 1. јуна до 30. септембра 2017. године.

Најпре је ту попуст од 10 одсто на премију путничког здравственог осигурања за пословна и туристичка путовања у иностранство која у континуитету не трају дужи од 30 дана. За путовања која у континуитету не трају дужи од 90 дана ту је и попуст од 15 одсто на пакет путног здравственог осигурања када се закључује само основно осигуравајуће покриће (путничко здравствено осигурање, осигурање од последица несрећног случаја – незгоде и осигурање од грађанске одговорности), односно попуст од 20 одсто на премију осигурања у случају уговарања једног или оба допунска покрића (осигурање од отказа путовања и осигурање пртљага). Сви наведени попусти примењују се приликом закључивања индивидуалних, групних и породичних уговора о осигурању. Уз ово, осигураници који закључе уговор о путничком здравственом осигурању, односно пакет путног осигурања имају прилику да користе и додатне комерцијалне попусте:

- 30 одсто попуста на премију осигурања помоћи на путу уколико је почетак трајања осигурања у акцијском периоду;

- закључење уговора о осигурању имовине и чланова домаћинства по специјалној цени у склопу пакета „летња чуваркућа“ направљеним да пружи покриће у периоду годишњих одмора, уколико је период осигурања у акцијском периоду.
- могућност куповине међународне карте осигурања по цени од 1.800 динара уколико се у акцијском периоду закључи осигурање помоћи на путу, под условом да је код Компаније закључено осигурање од ауто-одговорности, или се исто закључи у акцијском периоду.

О свему у вези с условима Летње акције путничког здравственог односно пакета путног осигурања, као и другим услугама „Дунава“ заинтересовани се могу информисати на више од 600 продајних места Компаније, на шалтерима „Пошта Србије“ или бесплатним позивом на телефонски број Контакт центра „Дунав осигурања“ 0800 386 286, као и путем интернет адресе www.dunav.com.

ГОСТОВАЊЕ ЖИВОЈИНА ПАУНОВИЋА НА ТЕЛЕВИЗИЈИ ПИНК

КАКО СВЕ ОСИГУРАТИ ПЛОВНЕ ОБЈЕКТЕ

- У гостовању на телевизији Пинк, Живојин Пауновић, предузимач ризика 2 у Служби за осигурање ваздухоплова и пловних објеката, Филијале за осигурање транспорта и кредита, дао је низ савета који могу бити од користи власницима пловних објеката

Летња сезона је увелико извела велики број чамаца и скутера на реке и док власници осигуравају оно што се осигурати мора, ово је била идеална прилика да колега **Живојин Пауновић** широј јавности представи и друге видове осигурања из овог сегмента који су у саставу понуде „Дунав осигурања“, а који им омогућавају лагоднију употребу пловила.

Искуство у осигурању пловних објеката и велики број уговорених полиса у овој области осигурања, као и изузетна снажљивост на терену, нашег колегу Живојина сврстава

у ред продаваца који професионалношћу и корисним саветима задобијају поверење својих осигураника.

– Власници чамаца, скутера и других пловних објеката намењених за рекреацију, са погонским моторима снаге 15 килвата и више, првенствено морају имати уговорено обавезно осигурање од одговорности неопходно за регистрацију пловила. Ова полиса осигурава власнике чамаца од нематеријалних штета причењених трећим лицима, то јест повреде купача и лица на другим пловним објектима за случај судара два или

Живојин Пауновић:
Каско је најбоља
заштита од штета на
пловилима

више пловила – објаснио је Пауновић и нагласио да је минимални законски лимит за ову врсту осигурања у Србији двеста хиљада евра, уз напомену да се може уговорити и већи уколико осигураник то жели.

Како је сада актуелна и употреба пловила на мору, дакле у иностранству, Пауновић саветује власнике да се прво информишу код свог осигураваача да ли полиса коју поседују покрива територијалне воде земаља у које желе да путују, јер без одговарајуће полисе неће моћи да прибаве вињету која им омогућава пловидбу на територијалним водама земаља дестинација.

У емисији је скренута пажња и на то да се поред обавезног осигурања власници чамаца могу заштитити и добровољним осигурањем од одговорности од материјалне штете причињене трећим лицима, али и осигурати путнике и чланове посаде од последица незгоде.

Осигурање од одговорности за материјалне штете причињене трећем лицу може се уговорити до жељеног лимита, што значи да лимит бира осигураник у договору с осигураваачем, тако да је на тај начин евентуална штета коју осигураник ненамерно причини својим пловилом покривена до жељеног, односно уговореног лимита. Према истом механизму, лимит се може уговорити и за осигурање путника и чланова посаде и за осигурање од незгоде – казао је Живојин и нагласио да се сва три осигурања могу уговорити једном

полисом, а осигураник је на добити јер се штити од читавог пакета ризика.

Када су у питању штете на пловилима, Пауновић каже да за ту сврху „Дунав“ у својој палети покрића има каско осигурање које покрива материјалне штете од ризика попут судара, насукана, потонућа, бродолома, удара о други плутајући објекат, али и пожара, провалних крађа, непажње или намерног поступка трећег лица. У ове ризике спадају и други ванредни догађаји док је чамац у пловидби, мировању или док је извучен на суво.

– Каско осигурање се може уговорити у две варијанте. Каско за случај потпуног губитка и каско осигурање – пуно покриће. Потпуни губитак подразумева покриће само за случај да је наступио неки од ризика услед кога је пвило потпуно уништено или је нестало или да поправка оштећења премашује осигурану вредност. Код каска за пуно покриће, у осигурање су поред потпуног губитка укључена и делимична оштећења настала услед неког од уговорених ризика – рекао је Пауновић и објаснио да се каско може уговорити на унутрашњим водама, мору или са допунским покрићем за транспорт копном до мора или неке друге локације, као и да се ове полисе уговарају на рок од годину дана, а по потреби и на краћи период.

Зорана Николић Јолдић

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ОСИГУРАЊЕ ВИКЕНДИЦА НА КОПАОНИКУ

У периоду од 28. до 30. јула ове године Компанија „Дунав осигурање“, ГФО Краљево, реализовала је акцију осигурања ненастањених објеката викендица и апартмана на планини Копаонику.

У наведеном периоду акцијски попусти на осигурање у износу од 10 одсто и специјална погодност за плаћање премије у целости привукли су знатан број осигураника. Премија се могла платити и у више месечних рата.

Према речима **Славише Милосављевића**, оперативног руководиоца акције, на успех акције утицала је и добра припрема у периоду који је претходио акцији: маркетиншке активности ГФО Краљево у циљу промовисања акције (сајт ИНФОКОП, Facebook страница „Дунав осигурања“, брендирање, плакати и сл.), изразито коректни и позитивни коментари и препоруке осигураника који су имали штете у претходној години осигурања и искуство, залагање и посвећеност агената – учесника акције. Колега Милосављевић оценио је да су сви референти у овој акцији доказали своју професионалну зрелост и захтевани ниво одговорности у поступцима преузимања ризика, те да су, с друге стране, прешли на виши ниво усвајања продајних вештина.

Директор ГФО Краљево **Срећко Бојанић** истиче да је акција осигурања викендица и апартмана на Копаонику реализована изузетно успешно. Ове године закључено је 112 полиса, што је за 27,27 одсто више него лане. Учинак у премији је такође порастао и износи 1.186.061,54, за 18,32 одсто више него у години за нама. И то није све. Дато је још 29 понуда у вредности од 160.664,15 динара. Референти су остали у контакту са осигураницима и закључење полиса реализоваће се до краја акције 31. августа 2017. године. Директор Бојанић честита свим учесницима акције који су, поред високог степена стручности, показали и висок ниво колегијалности и залагања у тимском раду. Ова, из године у годину све успешнија акција, пример је да увек може боље и више, закључио је директор Срећко Бојанић.

ТЕМАТСКА РАДИОНИЦА НА 84. МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ ПОЉОПРИВРЕДЕ У НОВОМ САДУ

УЛОГА ЗАДРУГА У РАЗВОЈУ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ СРБИЈЕ

- Расписан конкурс за доделу до 50.000 евра бесповратних средстава за оснивање нових задруга и стотину хиљада евра за инвестиције у постојеће задруге
- Током трајања Сајма „Дунав осигурање“ је нудило попусте од 10 одсто за осигурање усева и плодова и за осигурање животиња, а сва физичка лица која су уз осигурање усева и плодова склопила и уговор о пакету „чувар куће“ остварила су попуст од 15 одсто

Компанија „Дунав осигурање“, у сарадњи с Удружењем новинара за пољопривреду „Агропрес“, организовала је 18. маја на 84. Међународном сајму пољопривреде у Новом Саду тематску радионицу „Улога задруга у развоју пољопривредне производње Србије“. Учешће у раду радионице узели су Бранислав Недимовић, министар пољопривреде и заштите животне средине, Милан Кркобабић, министар без портфеља задужен за регионални развој

и рад јавних предузећа, Никола Михаиловић, председник Задружног савеза Србије, и Радислав Јованов, председник Задружног савеза Војводине.

Удруживање пољопривредника

Бранислав Недимовић је рекао да је поред прерађивачке индустрије задругарство један од приоритета у области аграра. Он је нагласио

Велико интересовање за тематску радионицу коју су организовали „Дунав осигурање“ и „Агропрес“

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

Живорад Николић, уредник културне РТС-ове емисије „Жикина шареница“ са промотеркама на „Дунавском“ штанду

да удруживањем у задруге пољопривредници лакше долазе до тржишта и лакше и по бољим условима продају своју робу.

– Самосталним наступима пољопривредници постају само произвођачи јефтине сировине и жртве разних мешетара када је у питању цена, али удруживањем у задруге они добијају много боље услове за продају, и то удруживање министарство ће максимално подржати, – рекао је Недимовић.

По његовим речима, Министарство пољопривреде предвидело је давања и за задругарство. Он је додао и да се због лоших искустава у претходном периоду, то јест у прошлом веку, пољопривредници тешко одлучују да ступају у задруге.

– Тако нешто требало би променити, можда и сам назив задругарства, пронаћи неки други назив, али најбитније је да се ради на удруживању пољопривредних произвођача, – навео је министар.

Бесповратна средства за задруге

Једна од најважнијих вести за српске пољопривреднике јесте да је и кабинет министра без портфеља задуженог за локални економски развој расписао конкурс за доделу бесповратних

средстава, и то до 50.000 евра, за оснивање нових задруга, као и стотину хиљада евра за инвестиције у постојеће задруге у 2017. години, рекао је у свом излагању **Милан Кркобабић**, министар без портфеља задужен за регионални развој.

– Програм је више него амбициозан. То су средства која нису мала, око двадесет милиона евра, – истакао је Кркобабић.

Према последњим подацима, у Србији има 1.238 активних задруга које су у 2015. години приходовале шездесет осам милијарди динара. У Задружном савезу сматрају да ће мере Владе дати снажан подстицај њиховом развоју, али и новом удруживању.

Током трајања Сајма „Дунав осигурање“ је нудило попусте од 10 одсто за осигурање усева и плодова и за осигурање животиња. Поред тога, сва физичка лица која су уз осигурање усева и плодова склопила и уговор о пакету „чувар куће“ остварила су попуст од 15 одсто, а „Дунав осигурање“ је додељивало и ваучере за гориво као посебну погодност физичким лицима која су за време сајма, самостално, без додатних трошкова и посредника, закључила уговор о осигурању усева и плодова.

Ј. С. С.

ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА „ЖЕНЕ У АГРОБИЗНИСУ“ У БИЈЕЉИНИ

БЕЗ ОСИГУРАЊА НЕМА СИГУРНЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

- У РС је осигурано свега шест одсто пољопривредних површина, што је веома мало, а елементарне непогоде у периоду вегетације све су чешће, чуло се на радионици

У Бијељини, 8. јуна, у оквиру Дана поља стрних жита и соје, на огледним пољима Манастира Света Петка, Компанија „Дунав осигурање“ организовала је пету едукативну радионицу „Жене у агробизнису“, у којој су окупљеним пољопривредним произвођачима и носиоцима пољопривредних газдинстава, као и мештанима тог краја, представљене бројне погодности осигурања за пољопривреднике.

Многобројним окупљеним пољопривредницима из овога краја Републике Српске обратио се **Драган Зарић** из Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, истичући да је Дан поља стрних жита и соје, који се овде одржава већ трећи пут, намењен пољопривредним произвођачима који се на овом подручју баве ратарством, повртарством и сточарством. Он је објаснио подстицајне мере које то министарство предузима у циљу осигурања усева, стоке и имовине.

Драган Зарић

Богату понуду у области осигурања пољопривреде и имовине, те приступ у накнади штета представља је **Бојан Поповић**, директор Дирекције за осигурање „Дунав осигурања“ у Бањалуци. Према његовим речима, за осигуранике у Бијељини и

Бојан Поповић

околини, посебан значај имају осигурање усева и плодова – ратарских и повртарских култура, а нарочито дувана, чија је производња на том подручју доминантна.

– „Дунав осигурање“ је у последњих неколико година исплатило више од 300.000 одштета, што је доказ да смо заиста пријатељи пољопривредника. Нажалост, осигурање пољопривреде овде није честа појава, јер је у Републици Српској осигурано свега шест одсто газдинстава. Ипак, свест о значају осигурања почиње да се буди и тај број се из дана у дан повећава. Палета наших услуга је заиста широка, а осигурање није скупо као што се представља – навео је Поповић.

Поповић је казао и да се годишња премија осигурања за ратарске културе, у зависности од врсте културе и просечног приноса по хектару, креће од 70 конвертибилних марака (КМ) за хектар кукуруза до 45 КМ за хектар пшенице.

– Што се тиче осигурања воћарских култура, може се издвојити понуда за осигурање јабука и шљива с премијом од 1.280 КМ за 2.000 стабала по хектару и осигурање крушака с премијом од 2.560 КМ за 2.000 стабала по хектару, затим осигурање

Учеснице радионице са директором Дирекције „Дунав осигурања“ Бањалука Бојаном Поповићем

дувана од 365 КМ и уљане репице од 75 КМ по хектару – рекао је Бојан Поповић.

Када је реч о осигурању животиња од опасности угинућа услед болести, принудног клања или помора несрећним случајем, износ годишње премије за осигурање говеда (крава) на вредност грла од 1.250 КМ износи 70 КМ. Приликом закључења полисе осигурања за говеда, „Дунав осигурање“ у Босни и Херцеговини одобрава и попусте на број животиња. Примера ради, за осигурање пет и више грла одобрава попуст од 10 одсто, а за осигурање 11 и више грла попуст од 20 одсто. У понуди је и осигурање других животињских врста као што су свиње, овце, коке носиље. Такође, ту је и пакет осигурања од града, грома и пожара, осигурање стамбених и пољопривредних грађевинских објеката, механизације и многе друге погодности.

Поповић је навео да је једна од битних погодности то што Министарство пољопривреде Републике Српске (РС) свим регистрованим пољопривредним газдинствима која су у текућој години закључила и исплатила премију

осигурања у целости одобрава субвенцију од 50 одсто.

– Наша компанија је одавно препознала потенцијал пољопривреде. Фабрика под ведрим небом треба да буде осигурана – нагласио је директор Поповић. – Обично се сматра да је осигурање трошак, а заправо је одраз потребе за економском сигурношћу, будући да улажете у нешто што поред тржишних ризика носи и ризик од природних непогода. На основни пакет осигурања од града, грома и пожара кад су посреди пшеница и кукуруз не плаћа се цела премија приликом започињања производње, већ само десет одсто, а остало се намирује након бербе или жетве, то јест када се оствари приход – појаснио је он.

Директор Дирекције за осигурање рекао је и да има простора за снижавање премије ако би се осигурање у пољопривреди омасовило. У РС је осигурано свега шест одсто пољопривредних површина, што је веома мало, а елементарне непогоде у периоду вегетације све су чешће. У 2016. години, „Дунав осигурања“ Бањалука исплатило је осигураницима на име штета 155.953 КМ, а Компанија

ИСКУСТВА ПОЉОПРИВРЕДНИКА

Радиша Рикановић, пољопривредник из Бијељине, каже да дуго ништа није осигуравао, јер после свих збивања на тим просторима никоме није ни веровао.

– Прошле године, када сам упознао људе који воде „Дунав осигурање“, одлучио сам да осигурам своје имање. Поклонио сам им поверење и исплатило се. Убудуће ћу све осигуравати јер се никада нисам осећао тако добро као кад сам се осигурао, пошто не морам да стрепим какве ће бити временске прилике. Уз све то, није у питању ни велика свота новца – рекао је Рикановић.

Осигурање је опробан метод да се пољопривредницима помогне да буду сигурни у своју производњу. Представници Удружења пољопривредника Семберије истичу да су ове године ушли у веома озбиљан аранжман са „Дунав осигурањем“.

– У протеклим годинама, били су коректни приликом исплате штета, што је нама у Семберији, највећој житници Републике Српске, веома важно – подвлачи Саво Бакаић из тог удружења.

Бранимир Андрејић из околине Бијељине обрађује 200 хектара земље и већ има искуство са „Дунав осигурањем“.

– Сарадњу у погледу осигурања примарне пољопривредне производње отпочели смо пре три године. За сада имамо веома коректне односе. Прошле године било је неколико штета на уљаној репици и дувану, а исплата накнаде била је на уговореном нивоу – истакао је Андрејић.

Новинари у разговору с Радишом Рикановићем

Бранимир Андрејић

Саво Бакаић

„Дунав осигурање“ а. д. о. Београд исплатила је осигураницима по одштетним захтевима више од 8,3 милијарде динара.

– После катастрофалних поплава које су задесиле и РС 2014. године, посебан значај добило је осигурање имовине, и то како стамбених објеката и ствари домаћинства тако и пољопривредних грађевинских објеката, механизације и залиха производа у њима. „Дунав осигурање“ је креирало нову услугу за осигурање имовине физичких лица, сликовито названу „чувар куће“. За просечно домаћинство са укљученим ризиком од

поплаве, али и свим осталим ризицима, месечна премија износи око шест КМ – навео је Поповић.

Жене из удружења „Бели анђео“ из места Дворови потрудиле су се да овогодишњи Дан поља буде јединствен и да остави посебан утисак на пољопривреднике који су одлучили да га посете. Само за ову прилику припремиле су ручне радове, али и разноврзне пите, проје и друге специјалитете из тога краја.

Ј. Смиљковић Стојановић

ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА НА ИМАЊУ ДРАГАНА ТРИВАНОВИЋА У ШИДУ

ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ — — СИГУРНА ЗАШТИТА — ОД ГУБИТАКА

- Заинтересованост за осигурање расте из године у годину, нарочито због озбиљних елементарних непогода које сваке године остављају све веће последице, истакла је Наташа Новчић Зубац, директор Главне филијале „Дунав осигурања“ у Сремској Митровици

Од укупно засејаних пољопривредних површина у Србији, око 10 одсто њих обухваћено је осигурањем, а то је још увек далеко од праксе развијених земаља, где проценат осигурања иде од 50 па и до 70 одсто и више, као што је то, на пример, у Аустрији, чуло се у радионици „Жене у агробизнису“ одржане у Шиду. Организатори радионице су Компанија „Дунав осигурање“ и Удружење новинара за пољопривреду „Агропрес“, чије је представнике на свом имању угостио Драган Тривановић. Том приликом речено је да од 3.679.603 хектара пољопривредног земљишта у Србији свега 250.000 до 300.000 хектара има полису осигурања.

— Мали проценат осигурања у пољопривреди свакако је последица финансијске ситуације, материјалних немогућности, али и недовољне информисаности и недовољно развијене свести о значају осигурања. Управо у ту сврху организујемо овакве радионице, да бисмо подстакли едукацију пољопривредних произвођача — истакла је **Наташа Новчић Зубац**, директор Главне филијале „Дунав осигурања“ у Сремској Митровици.

Тенденција је, каже, да се поред ратарских култура, које се највише осигуравају, у последње време осигуравају и воћарске културе, виногради и грожђе.

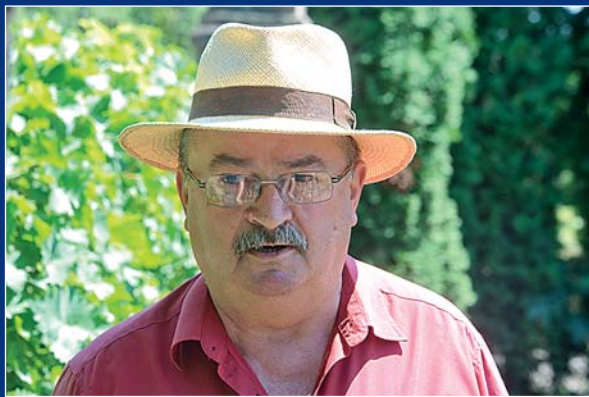

Радионица у Шиду

ПРЕМИЈА ЈЕ МАЛИ ТРОШАК У ОДНОСУ НА ЗАШТИТУ КОЈУ ПРУЖА ПОЛИСА

Приликом посете Сајму пољопривреде у Новом Саду Драган Тривановић је изјавио да је упркос дилеми да ли да издвоји средства за осигурање, донео исправну одлуку:

– Кад се добро израчуна, видимо да је улагање у осигурање исплативо, јер у случају града и других непогода, а посебно када су у питању виногради, остајемо без ичега, а при том морамо и даље да улажемо као да се ништа није десило. Поред трошкова производње, онда имамо и трошкове штета... Определио сам се још одавно за домаћу осигуравајућу кућу „Дунав осигурање“ јер су врло коректни кад наступи штета, и одштета се на време обрачуна и исплаћује.

Драган Тривановић

– Када је у питању осигурање грозђа, то јест плодова винове лозе, за очекивани принос од седам тона по хектару, где је претпостављена цена 50 динара по килограму, премија осигурања креће се око 30.000 динара по хектару – каже она и додаје да код колективног осигурања премија може бити и 18.000 до 20.000 динара по хектару, уз знатне попусте који се могу додатно остварити.

Наташа Новчић Зубац рекла је да је од укупно осигураних обрадивих површина у Србији око 50 одсто осигурано у Компанији „Дунав осигурање“.

Наташа Новчић Зубац

– Заинтересованост за осигурање расте из године у годину, нарочито због озбиљних елементарних непогода које сваке године остављају све веће последице – каже Новчићева. Осигурањем, речено је на скупу, могу бити обухваћени сви усеви који се осигуравају од основних ризика, као што су ризик од пожара, удара грома и града, али и од низа допунских ризика.

Говорећи о ратарским културама, Наташа Новчић рекла је да се премија осигурања, када је реч о осигурању пшенице, где се очекује принос од пет тона по хектару по цени од 20 динара за килограм пшенице, креће око 2.000 динара по хектару.

Милош Кевил, ратарски произвођач из Дивоша, насеља покрај Сремске Митровице, каже да је ове године имао штету на десетак хектара пшенице, и то око 60 одсто.

– Са осигурањем смо почели 2013. године. Прве године одмах смо имали штету, тако да сарадњу са „Дунав осигурањем“ настављамо већ четврту годину заредом. Ове године имали смо штету на око десетак хектара, на једном делу атара који је захватио град. Штета је била око 50 до 60 процената на пшеници – објашњава Кевил и поручује да сваки произвођач, с обзиром на промену климе у свету, треба да се осигура.

Милош Кевил

Власник винарије „Тривановић“ из Ердевика Драган Тривановић, који има око 50 хектара винограда, каже да су улагања у производњу вина и грозђа веома велика те да се ризик не исплати.

– Значај осигурања винове лозе и грозђа је велик јер је то фабрика под ведрим небом. Посебно сада, са променама климе, где имамо жарка лета и доста града. Ми се морамо осигурати да не одемо у губитке јер узгој винограда на годишњем нивоу није јефтин – рекао је Тривановић те истакао да се у последње две године појављују рани мразеви који често уништавају знатан проценат пољопривредних култура, посебно у воћарству – закључио је Драган Тривановић.

Ј. С. С.

ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА ЗА СЛУЧАЈ ДОЖИВЉЕЊА – ПОВОЉНИЈЕ ОД ОРОЧЕНЕ ШТЕДЊЕ

СА ПОЛИСОМ СТЕ БОГАТИЈИ

► Прави је тренутак да урадите праву ствар и остварите повољнији гарантовани принос на уложени новац

Уколико вам истиче орочена штедња, или имате слободан новац и желите да га сачувате и увећате за будућност, банке и други учесници на финансијском тржишту, по свој прилици, не могу вам понудити повољне, исплативе камате. Ако желите да остварите повољнији гарантовани принос, осигурајте живот за случај доживљења.

Имате децу и, наравно, желите им све најбоље: финансијску сигурност, квалитетно школовање, успешан почетак бизниса, безбрижан живот – уговорите ову полису и она ће вам, уз задовољство што улажете у одрастање деце, пружити унутрашњи мир јер сте се одговорно понели и учинили нешто важно и крупно што, можда, у будућности нећете бити у прилици да учините. А деци ћете донети неизмерну радост у тренутку када постају своји људи и када им је подршка најпотребнија.

Унуцима засигурно желите да оставите вредан поклон, који се заувек памти и кориснији је од свих осталих што се брзо ломе, као играчке, прерастају се, као гардероба, одбацују се јер нису по укусу младих. Ако желите да их тај поклон покрене и буде им ветар у леђа на путу до циља, онда својим наследницима оставите највредније – полису која је израз љубави и обезбеђује сигурнију будућност.

О својој старости мислите са зебњом, године вас полако стижу, биће потребно лечење, рехабилитација, живот је све скупљи и не желите никоме да будете на терету. Управо зато себи треба да обезбедите достојанствене пензионерске дане и почнете на време да издвајате у најбољу штедну касицу – осигурање живота.

Уживате у лепим стварима, волите да потрошите и себи угодите, за коју годину планирате да промените кола, пропутујете свет. Онда је за вас осигурање живота за случај доживљења, без дилеме, најједноставније решење да с лакоћом остварите снове.

Успешни сте у бизнису, свој сте газда, умете да препознате праву пословну прилику и, већ знате, најбоља је она инвестиција која највише

ЈЕДНОСТАВНА РАЧУНИЦА

Колико је у осигурање живота за случај доживљења (са повратом премије у случају смрти) потребно уложити, а шта се од тог улога може очекивати, када је реч о понуди Компаније „Дунав осигурање“, види се из следећих примера.

Осигурање у девизама

Уколико особа старости 35 година уложи премију од 10.000 евра, након 20 година осигурања, по истеку полисе подиже 14.557 евра, плус очекивану добит.

Осигурање у динарима

Уколико особа старости 35 година уложи премију од 1.000.000,00 динара, након 20 година осигурања, по истеку полисе подиже 2.229.080,00 динара, плус очекивану добит.

Што је период трајања осигурања дужи, штедни износ по истеку полисе је исплативији, што је и логично, јер животна осигурање представља дугорочно финансијско улагање. На пример, ово осигурање се може уговорити од рођења детета до његовог пунолетства, или за финансијску сигурност у старости у периоду трајања до 25 година.

Повољнији гарантовани принос уз осигурање живота за случај доживљења

ЗАШТО БАШ ПОЛИСА?

Да ли вас је банка обавестила да више не исплаћује камату на штедњу по виђењу, већ може да вам прими новац само на чување? Да ли сте разочарани каматама које су вам понуђене за орочену штедњу? Чули сте већ да банке у свету наплаћују услугу чувања новца? Без бриге, будућност штедње је у осигурању! А ево и десет разлога да, без оклевања, закорачите у штедњу будућности и додате снагу свом кораку:

- Повољнији принос у односу на остале видове штедње;
- Могућност избора између две тарифе: са повратом или без поврата средстава у случају смрти осигураника, која омогућава још већи принос;
- Могућност допунског осигурања за случај смрти као последице несрећног случаја или инвалидности употпуњује полису и повећава квалитет;
- Износ је загарантован и очекивано је да буде још и увећан за добит по истеку осигурања;
- Осигураници могу да постану и особе које до сада, услед лошег здравственог стања и осталих ризика, нису могле да осигурају живот;
- Порез се на крају осигурања обрачунава само на износ остварене добити, а не, као што је то у банкама, на целокупан принос на уложени новац;
- Премија се може плаћати и у ратама, док се новац орочава једнократном уплатом;
- Период осигурања је од четири до 25 година, а орочена штедње максимално две или три године;
- Нема додатних трошкова, који су у уговорима о штедњи многобројни и, често, скривени;
- Не уплаћује се провизија при уплати премије у Пошти и код неколико банака, са којима „Дунав” има уговор о сарадњи.

приходује и притом не носи ризик. Ту је осигурање живота за доживљење, с којим унапред и поуздано рачунате да сте на добитку.

У каквој год да сте животној ситуацији, шта год да планирате и прижељкујете, добро зарађујете, или једва састављате крај с крајем и принуђени сте да остварујете допунске приходе, имате пристојну уштеђевину, или тек почињете да издвајате понеки

динар са стране, мислите само о себи, или бринете о целој породици, увек можете изабрати неку од многобројних могућности које пружају животна осигурања, полису баш по вашој мери да испуни ваше потребе и оствари циљ. Полиса је добра инвестиција, даје више, не доноси ризик и, унапред, поуздано знате да сте на добитку.

Љиљана Грбовић

ДЕДА ЗА УНУКЕ УГОВОРИО ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА ЗА ДОЖИВЉЕЊЕ

ДОМАЋИНСКА ОДЛУКА

- Драган Ђорђевић, угледан домаћин у Брусу, за своје мезимце Дарију и Андреја уговорио девизне полисе с годишњим плаћањем премије

Да је љубав једна једина, а начини да се исказе многобројни, те да је, уз пољупце и тепање, неопходно бити и прагматичан и осећањима дати на озбиљности, показао је деда Драган из Бруса, тако што је одлучио да својој унуци и унуку за тинејџерске дане уштеди новац. Без дилеме, определио се за „Дунав” и животно осигурање за доживљење, као сигурно и најповољније решење.

Шестогодишња **Дарија** ове године почиње да похађа предшколско васпитање, а седмогодишњи **Андреја** септембра постаје ђак првак, па ће брат и сестра за своје свечане почетке добити од деде

вредне поклоне, које ће отворити када буду тинејџери. Тада ће у правом смислу схватити колико је деда учинио за њих и засигурно ће умети

САРАДЊА

Преко своје агенције „Дебан” у Брусу, Драган Ђорђевић успешно и годинама ексклузивно сарађује с „Дунавом”, уговарајући превасходно осигурање возила, путно здравствено осигурање, као и остале полисе за физичка и правна лица.

Од деде унуцима: Драган Ђорђевић уговорио је полису са Јулијом Марковић, успешним агентом продаје животних осигурања у Брусу

да цене његову бригу. Знаће да им је одувек био ослонац и да, као и док су били сасвим мали, могу да рачунају на њега и када постану своји људи. Драган неизмерно воли своје успешне синове и поносан је на њих, с тим што је љубав према унуцима, како каже, удвостручена, јер обједињује и љубав према синовима и према малим наследницима. Зато су ове полисе прави одраз породичне бриге и тоpline.

Дарија и Андреја живе у Београду, али веома често долазе код бабе и деде у Брусу да уживају у природи и чистом ваздуху са Копаоника. Вредни и послушни, обећавају да ће бити одлични ученици и да ће осветлати образ свом деди, јер се, како их је он научио, добро добрим враћа.

Љиљана Грбовић

КРУШЕВАЦ: САРАДЊА ДРУШТВА УЧИТЕЉА И СЛУЖБЕ ЗА ПРОДАЈУ ЖИВОТНИХ ОСИГУРАЊА

КАКО УЧИТЕЉ КАЖЕ

- Представницима Службе за продају животних осигурања Компаније „Дунав“ у Крушевцу омогућено да присуствују родитељским састанцима и упознају родитеље и све запослене у школама с користима и предностима полиса

Учитељ се воли чиста срца, слуша отворених очију, а поуке с првих часова памте се покаткад и целог живота.

„Као што је важно да чувамо и штедимо воду – затварамо славину када капље, струју – гасимо

светло за собом, храну – не бацамо ужину, тако је важно и да штедимо новац, динар по динар, а један од начина чувања новца је и осигурање.“ Овако је пре коју годину, у склопу сарадње с продајом животних осигурања, започео разговор

Послушни и вредни: ученици подручног одељења (сва четири разреда) које води учитељица Ивана Благојевић у прелепом дворишту Основне школе „Страхиња Поповић“ у селу Модрица

За успомену и дугорочну сарадњу: Поводом јубилеја, тридесетпетогодишњице оснивања Друштва учитеља Крушевца, Момчило Трнавац и Ивана Благојевић уручили су захвалницу Љиљани Грбовић, шефу Службе за продају животних осигурања у Крушевцу (у средини)

учитеља са ученицима не би ли од малих ногу стекли навику и прихватили животну филозофију да је штедња основ свих финансијских планова одговорног човека, да је део културе те да се на њој заснива и развија свака заједница, почев од породице и одељења.

Сарадња с учитељима у Расинском округу, који безрезервно подржавају идеју о неопходности

финансијске едукације, проширује се и обогаћује сваке године, а представницима Службе за продају животних осигурања Компаније „Дунав“ у Крушевцу омогућено је да присуствују родитељским састанцима и упознају и родитеље и све запослене у школама с користима и предностима полиса.

ПОРУКА УЧИТЕЉА

Није довољно само да волите дете и уживате у родитељству, очекујући да ће доћи нека боља времена за њих, већ да им одговорно, не уздајући се у друге, обезбедите финансијску сигурност за школовање и безбрижан живот.

Почев од септембра ове школске године, уз несебичну помоћ председнице Друштва учитеља Крушевца а уједно и члана Управног одбора Савеза учитеља Србије **Иване Благојевић**, и њеног саветника **Момчила Трнавца**, Служба за продају животних осигурања у Крушевцу планира трибине у школама с родитељима, а пре тога, у августу, присуствоваће и даће свој допринос трибини с васпитачима, које ово друштво такође организује.

Љиљана Грбовић

ШТЕДЊА ЗА СТУДЕНТСКЕ ДАНЕ ПОКЛОН ЗА ПУНОЛЕТСТВО

Када двогодишња Исидора и четворогодишња Андреа напуне 18. година, отвориће поклон – полисе – и пуним плућима закорачити у пунолетство. Њихови родитељи Слађана и Александар Николић из Крушевца за своје мезимице уговорили су са агентом Љиљаном Томашевић, девизне полисе с годишњим плаћањем, како би их већ сада, иако још нису кренуле у школу, подржали у студентским данима.

Можда ће Исидора и Андреа пожелети да студирају глуму или плес, јер су у вртићу већ показале склоност и таленат ка овим уметностима. Како год, овим паметним и вредним девојчицама смеши се лепа будућност, јер родитељи озбиљно и одговорно учествују у њиховом одрастању и сазревању.

Андреа и Исидора Николић

Мезимице

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ЖИВОТНИХ ОСИГУРАЊА У ФАБРИЦИ ППТ „АРМАТУРЕ“ АД У АЛЕКСАНДРОВЦУ

ПРИМЕДБЕ СУ ЗНАК ИНТЕРЕСОВАЊА

- Презентација је омогућила да се превазиђу примедбе и отклоне дилеме везане за уговарање полиса, као и да се нагласе користи

Настављајући праксу едукације становништва и подизања свести о потреби за осигурањем живота, агенти из Крушевца Милица Динић, Снежана Мијајловић и Слободан Смиљковић одржали су средином јуна у неколико наврата презентације и пружили многобројне информације запосленима у фабрици ППТ „Арматуре“ АД у Александровцу.

Питања и исцрпни одговори: Милица Динић даје информације о осигурању

Преко 500 запослених у тој фабрици, који раде у две смене, имали су прилику да се упознају са понудом „Дунав осигурања“, да постављају питања о начину осигурања, шта могу да очекују од полисе, које ризике она покрива, да уоче предности штедње путем осигурања, дају примедбе и отклоне дилеме и, коначно, да утврде каква би то корист била за њих. Са заинтересованима ће се у наредном периоду заказивати састанци ради попуњавања понуда. Милица Динић, која је иницијатор презентација, са колегама је већ током првих одласака у ову фабрику заказала десетак разговора за девизна осигурања.

Договорено је да се презентације понове у септембру, када прођу годишњи одмори и заинтересовани се договоре с породицама о врсти полисе коју желе да закључе.

УСПЕШНА ФАБРИКА – ДОБАР ОСИГУРАНИК

Фабрика ППТ „Арматуре“ АД у Александровцу, која производи делове и прибор за моторна возила, прикључке из области хидраулике и пнеуматике, као и регулационе уређаје и опрему, има полисе осигурања целокупне имовине, возног парка и запослених у ГФ „Дунав“ Крушевац – пословници Александровац и, у склопу свеобухватне плодне сарадње, уредно измирује премију.

Запослени у продаји животних осигурања захвални су пословодству фабрике, као и колеги Драгомиру Николићу из продаје неживотних осигурања у Александровцу, на разумевању и помоћи у организацији презентација.

Успешан продајни тим у Крушевцу потврдио је и овог пута да је веома важно да свакодневно буде доступан потенцијалним клијентима и да

подстакне на размишљање, а примедбе, којих на терену има и пријатних и непријатних, увек су добродошле и треба им се радовати јер су знак интересовања, а свака нова примедба је степен више ка закључењу полисе.

Заинтересовани: Милица Динић на паузи у разговору са запосленима из фабрике „Арматуре“

Љиљана Грбовић

СЕМИНАР ДИРЕКЦИЈЕ ЗА НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА

ОСИГУРАЊЕ ЦАРИНСКОГ ДУГА У ЗАЈЕДНИЧКОМ ТРАНЗИТНОМ ПОСТУПКУ

- За сада се у Србији од осигуравајућих кућа ова специфична услуга може прибавити једино у Компанији „Дунав осигурање“

У организацији Дирекције за неживотна осигурања, 7. априла у сали на 5. спрату управне зграде Компаније „Дунав осигурање“ у Македонској 4 у Београду, одржан је једнодневни семинар с темом „Осигурање царинског дуга у заједничком транзитном поступку“.

Циљ семинара било је упознавање запослених у продаји с новом, али и веома специфичном услугом која се у Компанији примењује од 10. јануара ове године. Предавачи на семинару били су **Катарина Јевтовић**, супервизор из Сектора за развој производа, **Ивана Петровић Рончевић**, супервизор у Сектору за андерајтинг, и **Ненад Симић**, специјалиста у Сектору за развој

производа, који је говорио о информатичком решењу за осигурање царинског дуга.

У најкраћим цртама, главна теме обуке обухваћене презентацијом коју су колеге одржале односиле су се на:

- историјат система заједничког транзита и приступање Србије Конвенцији о заједничком транзитном поступку;
- карактеристике и врсте транзитних поступака и полагање обезбеђења;
- врсте обезбеђења, заједничко обезбеђење, гарантна исправа, гарант;
- Компанија „Дунав осигурање“ у систему гарантовања у заједничком транзитном поступку;
- елементи осигурања царинског дуга у заједничком транзитном поступку;
- закључивање уговора о осигурању, издавање гарантне исправе, обрачун премије;
- информатичко решење за осигурање царинског дуга, промене током трајања осигурања;
- најава даљег развоја и надоградње производа осигурања царинског дуга у систему националног транзита.

Осигурање од царинског дуга у заједничком транзитном поступку за сада се у Србији од осигуравајућих кућа једино може прибавити у Компанији „Дунав осигурање“. По својој природи припада породици кауцијских осигурања, а предмет осигурања према условима јесу обавезе осигураника – принципала према царинским органима држава потписница Конвенције о заједничком транзитном поступку и Конвенције о поједностављењу формалности у трговини робом, а које настану уколико осигураник – принципал као царински дужник не плати царински дуг у заједничком транзитном

Катарина Јевтовић

Семинар окупио велики број запослених у продаји

поступку. Корисник ове врсте осигурања су царинске власти државе потписнице поменутих конвенција. Осигуравајуће покриће односи се искључиво на гарантовање у заједничком транзитном поступку, као и на заједничку гаранцију.

Будући да је реч о осигурању које је потпуно ново на тржишту и које отвара низ питања и непознаница, циљ семинара је био да се колеге из

продаје уведу у веома сложену материју из ове области. Општи утисак одржаног семинара је да су се предавачи својски потрудили да детаљним објашњењима и добро припремљеном презентацијом присутнима омогуће да нову услугу сагледају из више углова јер је овде реч о осигурању које даље треба развијати и усавршавати.

З. Николић Јолдић

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

ВЕСТИ

УБРЗАЊЕ ЦАРИНСКОГ ПОСТУПКА И СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА

Народна скупштина Републике Србије је 24. јуна 2015. године донела Закон о потврђивању Конвенције о заједничком транзитном поступку, као и Закон о потврђивању Конвенције о поједностављењу формалности у трговини робом.

Доношењем закона о потврђивању наведених конвенција створени су прави предуслови за примену царинског транзитног система под називом Заједнички транзитни поступак који се примењује на царинским територијама држава чланица ЕУ, ЕФТЕ и Турске, а познат је и под називом NCTS (Нови компјутеризовани транзитни систем), с обзиром да се овај транзитни систем спроводи уз примену информационе технологије.

Примена заједничког транзитног поступка, односно NCTS омогућава, између осталог, убрзање царинског поступка, што смањује транспортне трошкове (краће задржавање на граници, мање царинских докумената, итд.), као и враћање страних превозника на домаће путеве и већу конкуретност домаћих превозника који обављају међународни друмски превоз робе.

Конвенција о заједничком транзитном поступку и Конвенција о поједностављењу формалности у трговини робом су функционлане повезане и само прихватање обе конвенције омогућује примену NCTS.

Конвенцијом о заједничком транзитном поступку успоставља се међународни царински транзитни систем док се Конвенцијом о поједностављењу формалности у трговини робом успоставља систем примене једнообразних докумената који се користе у транзитном поступку између страна уговорница, као и систем шифара које се примењују у царинском транзитном поступку.

ЕВРОПСКА И ДОМАЋА ИСКУСТВА

РЕЧ СТРУКЕ И НАУКЕ

МАТЕМАТИЧКИМ МОДЕЛИМА ДО ОЦЕНЕ РИЗИКА ОД ПОЖАРА

- Опасност од појаве пожара у неком објекту, било да је у изградњи или је већ у експлоатацији, никада не може бити једнака нули, али се она може смањити адекватном превентивном заштитом, и то нормалним мерама заштите, те специјалним мерама и пожарном отпорношћу, чуло се на семинару „Оцена пожарног ризика по методи Комитета осигурања Европе – СЕА“

Већ дуги низ година, инжењери који се баве ризиком од пожара покушавају да пронађу математички модел одређивања величине ризика. Истраживања која су 1950. отпочели швајцарски инжењер Е. Гелингер и немачки инжењер В. Халпап довела су до првих стандарда (ДИН 18230), који су, уз иновирања, у употреби до данашњег дана. Проблематика заштите од пожара код нас је обухваћена СРПС стандардима, а још детаљнију регулативу у вези с тим донеле су осигуравајуће куће, чуло се на семинару „Оцена пожарног ризика по методи Комитета осигурања Европе – СЕА“, одржаном 20. априла у Савезу инжењера и техничара Србије у Београду, у организацији Друштва инжењера и техничара за управљање ризицима (ДИТУР).

– Методологија за оцену ризика смишљена је како ради одређивања његове величине тако и да би се одредио ниво превентиве коју треба предузети – рекао је **проф. др Милован Видаковић**, председник ДИТУР-а, који је и сам учествовао у стварању те методологије у Паризу. – Процена ризика на основу прорачунске методе, према одговарајућим техничким прописима и стандардима, неопходна је при пројектовању и изградњи објекта, а у циљу утврђивања потребе за уградњом стабилних система за гашење пожара када обавеза уградње таквих система није дефинисана посебним прописом – објаснио је Видаковић.

До пожара могу довести процеси у некој фабрици, неисправна инсталација и фактор човек услед нестручности или зле намере. Опасност од појаве пожара у неком објекту, било да је у изградњи или је већ у експлоатацији, никада не

Проф. др Милован Видаковић

може бити једнака нули, али се она може смањити адекватном превентивном заштитом, и то тзв. нормалним мерама заштите, специјалним мерама и пожарном отпорношћу.

Професор Видаковић је затим изложио шта све спада у сваки од наведених видова мера.

Нормалне мере подразумевају прописане мере једне државе у односу на преносиве апарате за гашење пожара, унутрашње хидранте,

СРПСКИ ПРЕДСТАВНИЦИ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ У ЛИСАБОНУ

У Лисабону је средином јуна одржана заједничка конференција Конфедерације асоцијација Европе за заштиту од пожара (CFPA-E) и интернационалне организације за заштиту од пожара (CFPA-I), којој су присуствовали представници 52 земље света. На том међународном скупу, који се у заједничком саставу организује сваке треће године, CFPA-E је представила систем обуке и рад на препорукама за заштиту од пожара, са идејом и циљем да се они прихвате на нивоу светске Конфедерације. О ширењу пожара преко фасада на конференцији је говорила проф. др Барбара Видаковић, представник српског Друштва инжењера и техничара за управљање ризицима (ДИТУР). Предавање је побудило велику пажњу, тим пре што се у исто време дешавао трагичан пожар у облакодеру у Лондону, те је швајцарска фирма „Промат“ замолила проф. Видаковића да предавање о фасадама понови на традиционалном Међународном скупу у Цириху 4. и 5. октобра ове године. Професор је обећао да ће његово излагање у Цириху бити проширено искуствима пожара у Лондону и коментарима реосигуравача „Лојд“.

Чланови CFPA-E

урбанистичке услове обезбеђења воде и адекватног притиска коришћењем градске водоводне мреже или резервоара воде, број људи у објекту обучених за гашење пожара и интервенцију у првим тренуцима избијања пожара, удаљеност ватрогасне јединице од објекта, прилазне путеве, јединствени ризик тј. безбедно растојање од других објеката.

Специјалне мере су оне којима се допуњују нормалне мере, ако се установи да су недовољне, како би се смањила глобална опасност од пожара. Специјалне мере често нису прописане правном регулативом као обавезне, али их може додатно захтевати осигураваач. У те мере спадају детекција пожара јављачима и надгледањем од стране

особља, аутоматско или ручно алармирање пожара, гашење пожара сопственом ватрогасном јединицом која дежура 24 сата дневно, гашење аутоматским системом као што су шпринклери, CO₂, пена, магла халони 2. и 3. генерације, прах, те брже обавештавање општинске ватрогасне јединице телефонским путем у директном контакту.

Нормалне мере и добар део специјалних мера прописује држава и захтева осигураваач, истакао је Видаковић и додао да власник објекта може бити стимулисан премијом осигурања и бонусима да их примени и у случајевима када их држава не захтева.

– Има ситуација када примену специјалних мера захтева осигуравајуће друштво као услов да се уопште закључи уговор о осигурању објекта,

У Дому инжењера и техничара били су и запослени у нашој компанији

Урош Томановић

тј. када експертски тим осигураваача за техничко управљање ризицима, констатује да се једино уз примену таквих мера ризик може држати у прихватљивим границама – навео је професор Видаковић.

Пожарна отпорност представља часовну отпорност појединих грађевинских елемената на пожар. Вредност пожарне отпорности доказује се испитивањем у акредитованој лабораторији, а њен ниво је углавном прописан правном регулативом, која се разликује од државе до државе. У основи прописа за минималну пожарну отпорност јесте жеља да се људима у објекту омогући безбедна евакуација, док виши ниво захтева дужу временску пожарну отпорност у жељи да се омогући довољно дуг период безбедног дејства ватрогасних јединица како би се створила шанса да се објект спасе.

Професор Видаковић је објаснио да су једначине за одређивање пожарне опасности добијене на основу различитих прилаза градњи објекта, материјалима који су коришћени и нивоа заштите потенцијално угрожених простора, те да се елементи који се користе за прорачун базирају

на подацима о стварним пожарима сакупљаним много година по читавом свету, обрађеним научним и статистичким методама, те добијеним експериментима у акредитованим лабораторијама по СРПС – ИСО стандардима. Вредности добијене на тај начин табеларно су систематизоване и приказане. Он је затим изложио на који се начин према параметрима из табела израчунава глобална опасност од пожара и на низу примера приказао шта такав прорачун даје када је у питању фиксно или покретно пожарно оптерећење (зависи од намене објекта) када је реч о неиндустријским објектима изграђеним почетком прошлог века, модерним грађевинама од тврдог материјала, реновираним објектима или индустријским објектима изграђеним од бетона, са дрвеним или челичним конструкцијама и крововима од различитих материјала. На основу тих резултата, осигуравајућа друштва могу да одреде пожарну опасност, те сходно томе и висину ризика који треба да осигурају и да захтевају примену адекватних мера заштите од пожара.

Број пожара годишње на 1000 становника:

	Град	Број пожара
1	Есен	0,54
2	Минхен	0,55
3	Штутгарт	0,65
4	Аугсбург	0,65
5	Париз	1,00
6	Хамбург	1,10
7	Шефилд	0,41
8	Манчестер	2,70
9	Лос Анђелес	3,75

У другом делу семинара, дипл. математичар **Урош Томановић**, директор фирме EuroICC, објаснио је на који начин ИТ технологија, са софтвером и хардвером, може да помогне у контроли пожарног ризика.

Семинар су с великим интересовањем пратили запослени у Сектору за ванредне ситуација МУП-а Републике Србије, осигуравајућим друштвима на пословима процене ризика и накнаде штета, запослени на пословима осигурања у различитим фирмама и установама и други, па се на крају развила занимљива дискусија о изложеној теми.

Љ. Лазаревић Давидовић

Тема семинара важна и за осигуравааче и за осигуранике

ИНОВАЦИЈЕ У СВЕТУ ОСИГУРАЊА

ДА ЛИ ЈЕ БУДУЋНОСТ — БАШ ТАКО ДАЛЕКО?

- У будућности осигуравајуће куће користиће информационе технологије у све већем обиму, чак и до нивоа комплетне аутоматизације процеса пословања. Компаније које не пређу на тај вид пословања полако ће се гасити и нестајати
- Тежиште осигурања помера се са Европе и Лондона на Северну Америку и Азију јер битисање на старим ловорикама и велика концентрација капитала у овом тренутку нису довољни за одржавање примата на глобалној мапи осигурања

Следећи пример свих великих државника и добрих менаџера великих компанија, а како бисмо у овом разматрању дошли до одређених закључака о томе у ком се смеру креће развој делатности осигурања, потребно је најпре осврнути се на историју осигурања, сагледати садашњи ниво његовог развоја и размотрити технолошке новине које неминовно улазе у пословање осигуравајућих кућа.

Почев од првих забележених метода трансфера ризика, пребацивање робе у више чамаца на реци Јангцекјанг у Кини, преко вавилонског система осигурања забележеног у Хамурабијевом закону, полиса осигурања издатих у кафани „Лојд“, па све до данашњег времена, развој осигурања у историји пратио је развој осталих грана привреде. Као што је индустрија у свету имала своје индустријске револуције, тако се и за осигурање може рећи да је током историје имало неколико битних момената који су довели до знатног развојног скока у овој области, као што су увођење појединих врста осигурања под категорију обавезних осигурања, појава нових услуга у понуди осигурања или коришћење рачунара у обради података. Данас осигурање видимо као посебну привредну грану, са разрађеном правном регулативом, установљеним институцијама које контролишу функционисање осигуравајућих кућа, широком лепезом услуга које нуде осигуравајуће куће и разрађеним системима пласмана ризика. У том разрађеном систему постоје разне специјализоване јединице као што су агенти осигурања, посредници, заступници, андерајтери, актуари итд. Чињеница је да се у данашњој пракси осигурања информационе технологије доста користе, али највише до нивоа лакше обраде велике

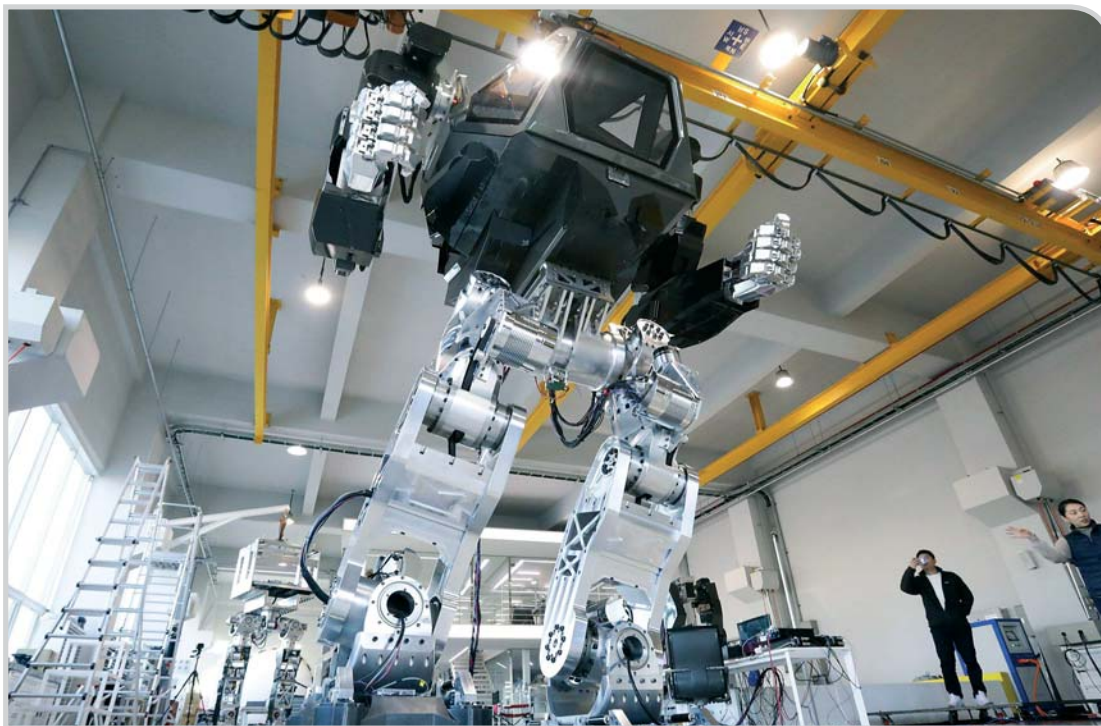
количине података, без тоталне аутоматизације процеса. Треба очекивати да ће информационе технологије у будућности имати све већи утицај на делатност осигурања, али у ком смеру и до којег нивоа, остаје да се види.

Новине у осталим привредним гранама

Internet of Things – IoT

Internet of Things (IoT) је општеприхваћени термин којим се генерализују све новине у свакодневном животу а које укључују нове технологије и интернет. IoT је скраћеница термина *Internetworking of Things*, што би у грубом преводу значило међусобна повезаност „ствари“ (под стварима се мисли на разноврзне уређаје и машине) и њихова повезаност преко интернета и разноврсних софтвера, која им омогућава да примају и шаљу податке. Узимајући у обзир ову широку дефиницију, и за паметне телефоне можемо сматрати да потпадају под термин IoT.

Пре неколико година компанија „Амазон“ ушла је у свет IoT-а преко своје ћерке фирме „Amazon Echo“ и софтвера названог „alexa“, који је базиран на вештачкој интелигенцији. Сада можемо слушати музику, гледати ТВ или чак и купити ТВ на Амазону једноставно изговарајући „alexa ...“. Према наводима инвестиционе фирме „Mizuho“, годишњи обрт који генеришу „Echo“ и „alexa“ требало би да премаши 11 милијарди америчких долара до 2020. године. И остале велике финансијске куће такође очекују огроман раст у IoT индустрији. Процењује се да ће до 2025.

Корејски робот као из филма „Аватар“ направио прве кораке

године у свету постојати око 75,5 милијарди IoT уређаја, то јест свака особа или фирма ће поседовати један или више оваквих уређаја.

Утицај IoT-а на приватне животе

Сви смо чули за термин „паметне куће“, који подразумева повезаност свих електронских уређаја у једну целину и лаку манипулацију њима од стране власника. Један од главних разлога што сви ми не живимо у тим „паметним кућама“ јесте превелика разноликост, то јест непостојање међусобне компатибилности између свих тих уређаја. Постоје милиони таквих „с마트“ уређаја на тржишту, али мало је решења која све њих повезује у једну целину. Предвиђа се да ће у наредних 10 година сви ти уређаји (кућни апарати, аутомобили, телефони, компјутери и остали електронски уређаји) бити међусобно интегрисани – до одређеног нивоа. Лако је предвидети да ће се светла на прилазу кући (и у самој кући) сама палити како се колима приближавамо нашој кућној адреси, јер ће кола комуницирати с нашим кућним IoT уређајима.

На Сајму CES 2017. у Лас Вегасу, Невада, САД, у јануару 2017. приказан је пројекат *GeniCan*. То је уређај који се монтира на канту за отпатке, а који скенира бар-кодове ствари које бацамо у канту и аутоматски допуњује шопинг листу на нашем

мобилном телефону. Омогућено је чак и повезивање са „Amazon Echo“ програмом и аутоматско наручивање нових количина одбачених ствари. Таквих и сличних примера је безброј у свету, што само показује да је свет IoT живљења све ближи.

Утицај IoT-а на пословање великих мултинационалних компанија

Многе компаније, а понајвише мултинационалне компаније, виде своју будућност у коришћењу IoT-а. Све је више примера инвестирања у ову област, а нарочито добром показала се примена IoT-а у одржавању имовине и опреме. Ту је можда најбољи пример компанија „Thames Water“, која коришћењем разних видова сензора, купљањем података у реалном времену и аналитике може да предвиди могуће отказе одређене опреме, то јест да их спречи, као и да брже реагује у критичним ситуацијама као што су већа цурења у систему.

Видљива је и примена нових технологија у медицини, пре свега у оптимизацији функционисања здравствених институција, омогућавајући да посете лекару буду брже и ефикасније. Бројни су примери и у модернизацији медицинских апарата. Неспорна је, наиме, чињеница да све привредне гране (аутомобилска, финансијска,

енергетска, трговина...) доживљавају својеврсну револуцију у начину пословања увођењем IoT-а у свакодневни начин пословања.

Утицај IoT-а на државне управе и градове

С обзиром на то да број становника у свету константно расте, може се очекивати да ће проблема у саобраћају бити све више. Вероватно ћемо ускоро имати паметне градове с паметним семафорима, који ће моментално реаговати на загушења у саобраћају. Аутомобили ће у реалном времену добијати информације о стању на путевима, закрчењима, радовима на путевима, и даваће њиховим власницима предлоге нових рута у складу са стањем. Такође, ако се на путу појави лед, биће детектован сензорима и информација ће одмах бити пренета свим околним аутомобилима, који ће се аутоматски успоравати како се приближују тој локацији. Примена IoT-а и нових технологија у свим градским службама довешће до њиховог бољег функционисања. То ће градове учинити ефикаснијим и омогућити им да превазиђу проблеме које пренасељеност доноси. Сличан принцип унапређења функционисања и начина живота грађана може се транспоновати и на нивоу државе.

У чувеном холивудском филму Џејмса Камеруна „Аватар“ из 2009. године, први пут се појављује робот којим управљају војници седећи у огромном егзоскелету који их штити од суровог ваздуха у околини и омогућава кретање по тешком терену. Јужнокорејска фирма „Hanook Mirae Technology“ објавила је да је направила сличног робота названог Mehod-2. Робот је висине 13 стопа (3,96 метара), тежак је пола тоне и први је на тржишту којим управља човек из кабине унутар тела робота. Егзоскелет робота се креће опонашајући кретање човека у кабини. Почев од 2014. године компанија је инвестирала 200 милиона америчких долара у развој овог пројекта. Тренутно, робот може само да се креће напред и назад по равној површини. Покреће се преко прикаченог струјног кабла, што ограничава путању коју може да пређе. Према наводима које је изнео Yang Jin-Ho, председавајући јужнокорејске компаније, робот је стар годину дана, па као и људска беба има одређена ограничења у кретању. Очекивања су да ће у наредних неколико година моћи слободно да се креће по свим теренима. Робот би требало и да учествује у чишћењу терена загађеног након нуклеарног инцидента у Фукушими 2011. године. Произвођач процењује

да ће овај робот бити доступан за продају до краја 2017. године по цени од око 8,3 милиона долара.

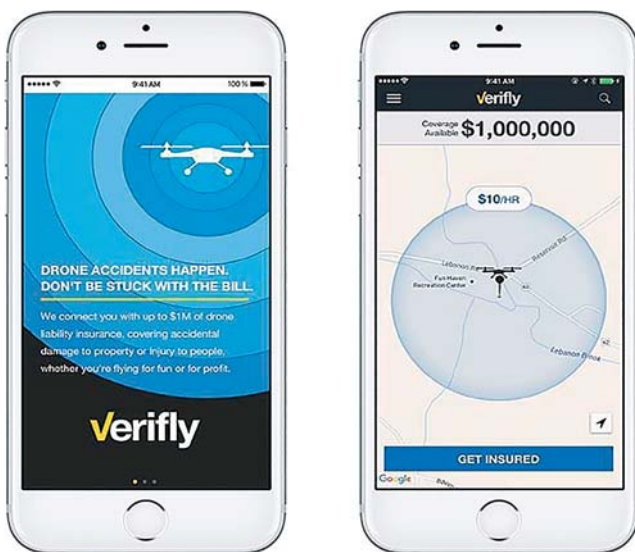
Очигледно је да нове технологије и светска интернет мрежа у корену мења наше животе. Примера новина у свим привредним гранама има безброј. Неке већ сада доносе велике користи за човечанство, а за неке ће време показати колико су у том погледу сврсисходне. Размотримо сада неке новине које се дешавају у области осигурања.

Новине на тржишту осигурања у свету

Lemonade

„Lemonade Insurance Company“ је осигуравајућа кућа основана 2016. године, која се бави осигурањем имовине и незгоде. Њихова услуга „lemonade“ почела је да се користи 21. 9. 2016. године и већ је постала хит у Америци. У прво време омогућавала је уговарање осигурања (осигурање станова, имовине у стану, одговорност власника стана и незгоде чланова породице) само за станове у Њујорку, али од јануара 2017. године постала је *nationwide*, што значи да је могуће уговорити покриће за било који стан у САД. Осигурање се уговара преко мобилног телефона (iOS или андроид) или компјутера (преко www мреже). Цео процес уговарања осигурања води интуитиван програм, који непосредно пре плаћања будућем осигуранику презентује комплетан списак ризика који се осигуравају са њиховом појединачном ценом, где је могуће поново ревидирати жељено осигурање и цену. Када је клијент задовољан комплетним покрићем и датим нацртом полисе, обавља се плаћање преко кредитне или дебитне картице (такође он-лајн), након чега осигураник добија Условe осигурања и полису на и-мејл у електронском облику.

Пријава штете се такође обавља преко светске мреже. Новину представља то што се од клијента тражи да сними кратак видео-прилог као пријаву штете који касније иде на процену од стране вештачке интелигенције AI, која проверава да ли је клијент био искрен приликом пријаве штете. Како ова провера пријаве штете уз коришћење вештачке интелигенције функционише, остаје пословна тајна фирме „Lemonade“. У случају да је потребна даља провера, штета се прослеђује техничару за штете, а уколико су сви услови испуњени, исплата одштете иде моментално, такође преко интернета. Осигуравач „Lemonade“ држи рекорд у

Плаћање премије путем андроид апликације

времену од момента пријаве штете до исплате на рачун осигураника (ажурност у решавању штета) од **3 секунде!** (да, у питању су ТРИ СЕКУНДЕ). То је рекорд који је незамислив за било коју класичну осигуравајућу кућу било где у свету, ма како она била модернизована. Додуше, рекордно време од 3 секунде је достижно (и оборовно), али за време од момента пријаве до момента одбијања штете.

Принцип функционисања друштва „Lemonade“ од самог почетка био је другачији него код других осигуравајућих кућа. Од износа који се плати на име премије осигурања 20 одсто иде као фиксни износ на име трошкова. Приближно 20 процената одлази на реосигурање код реномираних светских реосигуравајућих кућа и још око 20 одсто на рачун сопственог фонда „Lemonade Reinsurance“.

Преосталих око 40 одсто премије чине резерве издвојене у фонд „Giveback“ и намењене су за исплату одштета. Тачније, уколико у току године не би било ниједне штете, комплетан износ од 40 процената од прикупљене премије отишао би назад у заједницу у добротворне фондове. Сваки клијент приликом уговарања осигурања има право да одабере добровољни фонд у који би хтео да се тај вишак на крају године пренесе. Ово наравно представља додатни мотив за потенцијалне клијенте да уговоре осигурање баш преко њих.

„Lemonade“ послује са веома ниском просечном ценом осигурања од пет долара месечно за осигурање ствари или 50 долара месечно за цео стан. Оваква цена је у просеку шест пута мања у односу на велике домаће осигуравајуће куће („Allstate“, „State Farm“, „Liberty“, „Mutual“,

„Farmers“), што представља велики ударац за пословање постојећих традиционалних осигураваача. Челници друштва „Lemonade“ окакве цене правдају мањим трошковима на име мање папирологије, администрације, трошкова агента за осигурање. Да ли ће цео пројекат издржати овако ниске цене и у будућности, остаје да се види, али ту треба имати на уму ширење тржишта на целе Сједињене Америчке Државе, као и комплетну покривеност ризика с квалитетним реосигурањем.

Осигурање дрона по сату лета – „verify“, „Global Aerospace“

Експанзија у развоју дрона и почетак њихове масовне примене у свету довела је до потребе за осигурањем од одговорности према трећим лицима, која је у многим земљама регулисана као обавезно осигурање. Потребу да се понуда осигурања дронава прилагоди осигураницима ма где да се они налазе препознала је осигуравајућа кућа „Global Aerospace“.

„Global Aerospace“ је осигуравајуће друштво на глобалном нивоу специјализовано за услуге осигурања у авијацији. Настало је у јануару 2001. године спајањем две осигуравајуће куће које су изворно такође биле специјализоване само за област авијације: „British Aviation Insurance Group“ (BAIG) из Велике Британије и „Associated Aviation Underwriters“ (AAU) из САД.

Претходне године лансирали су андроид апликацију „verify“, која клијентима пружа покриће одговорности према трећим лицима на лимит од 1.000.000 долара по цени од око 10 долара на сат. Та апликација комбинује могућности мапирања тренутне позиције телефона и временске ситуације у реалном времену како би упозорила власнике дронава (*unmanned aerial systems – UAS*) на могуће ризике у току лета. Плаћање премије осигурања омогућено је моментално преко претходно регистроване кредитне картице.

AI (artificial intelligence) – вештачка интелигенција у јапанским осигуравајућим кућама

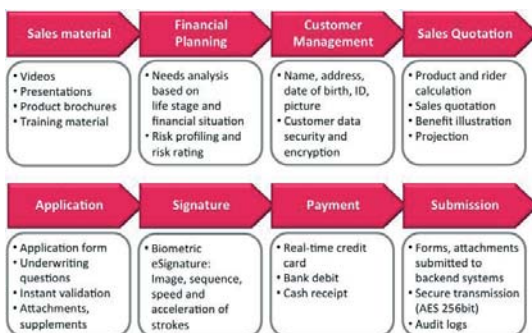
Јапанска осигуравајућа кућа „Fukoku Mutual Life Insurance“ замењује 34 (људска) радника вештачком интелигенцијом (*artificial intelligence – AI*) у нади да ће то повећати продуктивност за 30 процената. Систем је базиран на *Watson Explorer* технологији IBM-а и обрађује износе које компанија треба да плаћа клијентима. Сваки од 34 запослена, од којих

су већина на петогодишњем уговору о запослењу, изгубиће посао до краја марта 2017. Цео процес од пријаве, ликвидације и коначне исплате аутоматизован је и одвија се програмски без присуства запослених. Наведени програм коштаће „Fukoku“ 2,36 милиона долара за инсталацију и око 177.000 долара годишње за одржавање, али ће осигуравачу уштедети око 1,65 милиона долара на име плате радницима. Ово значи да ће „Fukoku Life“ повратити уложена средства већ после две године коришћења.

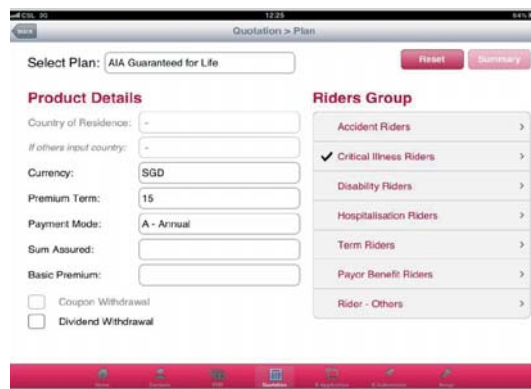
Неке друге јапанске осигуравајуће куће већ су почеле с применом сличних технологија. „Dai-ichi Life Insurance“ користи *watson* систем за обраду процене плаћања, док је „Nippon Life Insurance“ почео да користи AI систем за израду најбољег плана покрића за индивидуалне кориснике.

AIA и продаја осигурања путем таблета (Tablet Sales Toolkit)

AIA Group је паназијска осигуравајућа кућа која се бави осигурањем живота. Заступљена је у 18 земаља Азије и Пацифика. Прву таблет апликацију развила је још 2011. године. Група је убрзо идентификовала значај примене таблета код продавца осигурања и креирала посебан тим који ће се даље бавити развојем услуге. Тај тим је ревидирао комплетну архитектуру услуге користећи притом три главна принципа: комплетно без папира, без прекида у процесу пословања било где и било када, уговорен посао из једног доласка.

У првом кварталу 2013. услуга је почела да се примењује у још три земље (Сингапур, Малезија и Индонезија), док је у осталих шест земаља примена почела крајем 2013. године. Ово је комплетан end-to-end производ, почев од упознавања клијента до издавања полисе. Одмах по лансирању пројекат је доживео велики успех. Процењује се да је у неким земљама достигао продукцију од 80 одсто издатих полиса само 12 месеци после почетка примене.

Током примене овог производа запажене су многе користи, међу којима су најважније следеће:

- осећај клијента према продавцу је већа професионалност и веће поверење,
- посао се уговара без папира, уз издавање већине полиса на лицу места,
- непостојање пинг-понг ефекта између агента и андерајтера, односно потребно је мање посета клијенту и агенти су продуктивнији,
- приметан је мотивациони *boost* од стране агента, односно агенти су поносни што раде за AIA, пошто AIA поседује најновију технологију са таблетима,
- има мање посла за андерајтере и мање инфраструктурних услова,
- смањени су трошкови штампе како полиса тако и маркетиншког материјала, нема скенирања, архивирања, попуњавања папирних упитника, елиминисани су и трошкови поште и курира,
- таблети су јефтинији од лаптопова,
- агенти брже закључују послове и продуктивнији су него раније.

Очигледно је да је примена таблета у продаји осигурања донела компанији AIA огroman успех, и то не само локално, у матичној земљи, него и шире, у земљама у региону. Притом се ово преузимање доброг дела нових клијената од конкуренције десило поприлично брзо, како се и иначе ствари догађају у IT свету. Остаје да се види како ће конкурентске компаније из тог региона реаговати на ове нове технологије пословања, али у сваком случају реакције мора бити, и то убрзо.

У ком се смеру креће тржиште осигурања у Азији, најбоље илуструје Конференција „The Digital Insurer's inaugural Asia 2016“ одржана 23. новембра 2016. у Хонгконгу, на којој је будућност осигурања представила *Sophia*, хуманоидни робот компаније „Hanson Robotics“.

Хуманоидни робот Софија представила будућност осигурања

Очигледно је да развој нових технологија у свету иде све бржим темпом доносећи бројне иновације, унапређујући и убрзавајући начин пословања. Нове технологије имају све већи утицај у свим сферама нашег живота, почев од пољопривреде, преко индустрије, туризма, транспорта, па све и до наше привредне гране – осигурања. Примери иновација у области осигурања су многобројни, али су овде дати примери довољни да се дође до неких закључака у ком се смеру креће делатност осигурања.

Први закључак је да је тренутно у фази померања тежишта осигурања са Европе и Лондона као колевке осигурања на Северну Америку и Азију. Очигледно је да битисање на старим ловорикама и велика концентрација капитала у овом тренутку нису довољни за одржавање примата на глобалној мапи осигурања. Тржиште осигурања у Европи (Велика Британија и Немачка) сувише је конзервативно и концентрисано на већ уходане системе пословања. С друге стране, у Северној Америци и Азији јављају се нове идеје и технологије пословања. Овде не видимо утицај Брежита на коначни исход померања тежишта осигурања. Да ли се „Лојдово“ звоно сели у Њујорк или у Сингапур, остаје тек да се види.

Други закључак би био да ће у будућности све осигуравајуће куће користити информационе технологије у све већем обиму, чак и до нивоа комплетне аутоматизације процеса пословања. Компаније које не пређу на тај вид пословања полако ће се гасити и нестајати.

Потреба за радном снагом, усталом као и у осталим гранама привреде, биће све мања.

Процене су озбиљних ревизорских кућа да ће за неких 25 година, узимајући у обзир аутоматизацију пословања, незапосленост у свету бити око 60 одсто. О тим предвиђањима и о глобалном утицају нових технологија на запосленост и проблеме с којима ће се суочити владе разних држава света и светска популација нећемо говорити у овом излагању.

Сасвим је извесно да ће се *аутоматизација процеса осигурања* у блиској будућности, поред већ приказаних примера животних осигурања у Азији и осигурања станова (непокретне имовине) у САД, проширити и на остале видове осигурања, као што су осигурање возила, авиона, бродова (покретна имовина), осигурање одговорности из делатности, осигурање пољопривреде, па зашто да не, и на осигурања која спадају у категорију обавезних осигурања.

Многе државе света на разне начине боре се против глобализације и доласка разних глобалних компанија као што су „PayPal“, „Amazon“, „Uber“, „Taxify“, а које њихове буџете остављају све празнијима. Само је питање тренутка када ће се појавити и глобална осигуравајућа кућа која би све ове ствари повезала у целину и омогућила пружање осигуравајућих покрића за поједине/све врсте осигурања на свим тачкама земаљске кугле. Процес аутоматизације и глобализације свега је незаустављив, остаје само питање како ћемо се снаћи у околностима које долазе.

Драгомир Јовичић,

шеф Службе за осигурање ваздухоплова и пловних објеката у Компанији „Дунав осигурање“

АКАДЕМИК ЉУБОМИР МАКСИМОВИЋ ПОВЕРЕЊЕ ПОКЛОНИО „ДУНАВУ“

ПОЛИСЕ ЗА АКАДЕМИКА

► За „Дунав“ сам се определио зато што је домаћа осигуравајућа кућа дуге традиције у коју имам поверења, истиче наш дугогодишњи осигураник Љубомир Максимовић, потпредседник Српске академије наука и уметности

Већ дуги низ година, академик **Љубомир Максимовић**, потпредседник Српске академије наука и уметности, доследно свом давнашњем опредељењу, по полисе осигурања навраћа у нашу пословницу у Улици цара Николаја II. Шта га је тада определило да учини први корак и купи „дунавску“ полису, више није ни тако важно. Важно је да више није било ничега што би га од тога одвратило. Напротив!

Академик Максимовић редовно осигурава стан и аутомобил, а како каже, понуде других осигуравајућих кућа није ни разматрао:

– За „Дунав“ сам се определио зато што је домаћа осигуравајућа кућа дуге традиције у коју имам поверења. Други су данас ту, а већ сутра могу да затворе радњу и да оду.

У разговору с господином Максимовићем приликом његовог доласка у нашу пословницу ради обнове осигурања, сазнали смо да је овај наш угледни осигураник заговорник идеје да у државном власништву треба задржати барем једну банку и осигуравајуће друштво, јер, како каже, није

случајно што таква пракса постоји готово свуда у свету.

Том приликом дотакли смо се и теме колико је важно да осигуравајућа кућа има добре представнике у редовима својих агената, који умеју и да привуку клијенте, али и да их без превише наметања задрже. Јер, како смо сазнали, део заслуге што се академик никада није предомислио у погледу осигураваача носи и наш колега Војин Калпачина, агент дугогодишњег искуства, добар познавалац осигурања и умешан продавац полиса.

– Први контакт са осигуравајућом кућом остварује се баш преко агената осигурања. Од њиховог умећа да се приближе човеку, од њихове комуникативности умногоме зависи да ли ћете купити полису. А ту је и поверење у његову препоруку и савет коју услугу одабрати и шта учинити у случају да дође до незгоде – истиче Максимовић, који је и у Војину и у „Дунав“ нашао partnere од угледа и поверења.

Љ. Л. Д.

Академик Љубомир Максимовић и агент осигурања Војин Калпачина

НАЈЛЕПША БАКА СРБИЈЕ ДОЛАЗИ ИЗ „ДУНАВА“

ВРСТАН ИТ ПРОЈЕКТАНТ И ПРОГРАМЕР И ПОЖРТВОВАНА МАЈКА

► Када се са 26 година запослила, Ружица Белаћевић већ је имала две факултетске дипломе и двоје деце

Званично најлепша бака у Србији, Ружица Белаћевић, пензионерка „Дунав осигурања“ из Београда цео свој радни век, па и дуже, провела је у нашој компанији и за собом има богату пословну и породичну каријеру.

Иако на прагу осме деценије живота, младоллика, витка и витална колегиница, дошла је до неубичајеног и ретког признања, преко надметања које је од маја до јула 2015. организовао туристички веб-портал *Balkanreporter.rs* из Београда. За ласкаву титулу „мис бака“ конкурисало је више од 80 пријављених учесница из целе Србије, које су се такмичиле преко најлепших старих црнобelih фотографија из младости, које су слала њихова деца и унуци...

Победничка фотографија која је својевремено објављена у чувеном магазину *Elle* освојила је гласове публике (преко друштвених мрежа) и два члана жирија (у саставу познатих ТВ лица: Рада Ђурић, Огњен Амићић, Жика Николић, Зоран Кесић), што јој је било довољно да заслужиено тријумфује. Друга је била бака Дара, такође из Београда, родом из Крагујевца. Награда за

Фотографија објављена у часопису „Elle“

ЖЕНЕ УВЕК ТРЕБА ДА БУДУ ДОТЕРАНЕ

Ружица Белаћевић (рођ. Мицић) рођена је 1947. Мајка је троје деце и има четворо унучади.

– Моја фотографија са којом сам била пријављена настала је спонтано, још кад сам била студент. Док сам ишла на факултет у чувеном џемперу који ми је мој будући муж купио у Шведској, један младић ме је пресрео и питао да ли може да ме фотографише. Пристала сам а да се пре тога нисам ни специјално средила, али сам увек била лепо обучена, уз обавезан накит или велики каиш као украс. Тако сам изгледала сваког дана. Једноставно, сматрам да жене увек треба да буду лепо обучене и дотеране – саветује наша саговорница.

победницу била је седмодневни боравак у хотелу „Краљ“ у центру Врњачке Бање. Идеја овог занимљивог конкурса, први пут организованог у нашој земљи, јесте промовисање изворне лепоте жене – каква је раније била код девојака, пре 50 и више година, без операција и вештачког улепшавања.

„Дунав“ као Завод за осигурање „Југославија“

Ружица је дипломирала на Технолошко-металуршком факултету 1971. године, а звање програмера стекла је на Вишој школи за примењену информатику у Београду 1973. године.

Са те две дипломе, уз одлично знање енглеског језика, глатко је прошла на конкурс за програмере који је те године расписао тадашњи Завод за осигурање „Југославија“. Исте, 1973. године, већ је била мајка двоје деце која су се у међувремену родила (Сина Ђорђа 1969. и Предрага 1972.)

Најпре је извесно време радила у просторијама у Улици Светозара Марковића, па у Цара Уроша, да би се после сједињавања Завода за осигурање „Југославија“ и „Београд“, усталила у новоформираном електронском центру (ЕРЦ) новонасталог ЗОИЛ-а „Дунав“ у Војводе Мишића 39. То место обухватало је изнајмљене просторије на четвртој и петом спрату зграде „Технопромета“. Први директор био јој је Миодраг Ђорђевић, кога, како каже, памти као великог стручњака и још већег господина. Занимљиво је да је цео један спрат тог центра тада био резервисан за само један, за данашње појмове џиновски компјутер. У том периоду радило се са тзв. бушеним картицама и постојало је посебно радно место које се популарно звало бушачица.

Младолика, витка и витална Ружица не одустаје од модерног изгледа и одевања

Тридесет три године радног стажа

Као млада, амбициозна и образована особа, Ружица је брзо напредовала: од програмера, вишег програмера, самосталног програмера, системаналитичара, пројектанта информационог система.

Увек беспрекорно дотерана – са супругом по изласку из породилишта

Због сталног напретка рачунарске технике и програмирања, сталних и великих промена у послу, тадашњој компанији било је потребно стално усавршавање и дошколовање информатичког кадра. Ружица се, с колегама, усавршавала у Изоли, у Словенији, у специјалном образовном центру америчке компаније „Ханивел“ – у то време доминантног бренда, чији су рачунари коришћени у „Дунаву“.

Крајем деведесетих, отворена је нова, модерна зграда „Дунава“ у Устаничкој улици, где су смештени филијала Вождовац и целокупан Информациони центар Компаније. Када се преселила на то место, Ружица је већ била самостални пројектант информационог система, а у наредним годинама је постала и руководица пројектног тима за осигурање лица (осигурање живота), где је, после пуне 33 године стажа, дочекала пензију. Њен најзначајнији допринос Компанији и својеврсно животно дело јесте ауторство над пројектом ликвидације насталих обавеза – штета, а увела је и пројекат путног осигурања.

Колико је њен рад био незамењив, сведочи податак да је и после званичног пензионисања још две године била радно ангажована у Компанији, да би коначно 2008. године, из породичних разлога, и практично завршила свој велики радни век.

Ђорђе Чолаковић

МАЈСКО ОСВАЈАЊЕ ЛЕПОТЕ ПСК „ДУНАВ“

КАД ИВАНА ОРГАНИЗУЈЕ АКЦИЈУ

- Култура планинарског покрета заснива се управо на постулатима заједништва, док је планинарство спорт и рекреација у коме су стадиони отворена природа и планине

Упоредо с активностима Компаније, и наши планинари из ПСК „Дунав“ нису мировали овог пролећа. Увек се нађе добар повод окупљања, жеља да се обиђе неки нови крај и да се људи, пре свега, друже. Распоред акција и излета је густ, а како и не би био када нам је земља и окружење прави ресурс нетакнуте природе, а трагови бурне историје за собом остављају записе у архитектури, обликујући крајолике каквих на другим местима нема. О свему томе разговарали смо са **мр Иваном Милојевић**, вишим специјалистом у Дирекцији за продају неживотних осигурања и чланом управе ПСК „Дунав“. Ивана је редовна на скоро свим планинарским походима, а у мају се осведочила и као добар организатор излета о коме се у „Дунаву“ с одушевљењем прича, што је разлог више да и нашим читаоцима понудимо један богат путопис који нам је наша саговорница уприличила.

• Чули смо од колега да су са мајског излета који сте управо Ви организовали у Црној Гори и Херцеговини понели много лепих утисака. Шта

сте све ново видели, где све били и колико се планинара одазвало тој акцији?

Акција ПСК „Дунав“ кроз Херцеговину и Црну Гору одржана је од 19. до 22. маја ове године, а акцији су се одазвала 54 планинара. На моје велико задовољство, план акције у потпуности је и реализован, а оно што ме као организатора чини изузетно срећном управо су прелепи утисци које сви носимо са овог пута.

На нашем путу, где је крајње одредиште и циљ било планинарење Жабљаком и Дурмитором, као и обилазак дурмиторских језера, пут нас је прво одвео у Вишеград, град који се дичи својим споменицима историје и културе. Вишеградска ћуприја на Дрини, која је послужила као инспирација славном нобеловцу Иви Андрићу да кроз историју моста прикаже и историју целокупног поднебља, задужбина је великог везира Мехмедпаше Соколовића. Соколовић је на врхунцу своје моћи дао да се у Вишеграду на Дрини сагради мост који представља ремек-дело тадашњег грађитељства и, како стоји на самом запису моста: „Саградио је величанствен мост (...) да му на свету нема равна.“ Веома је импозантна била вожња бродом по Дрини, где је заиста посебан утисак доживети овај град са реке, као и рефлексију моста у реци која је јединствена у свету и потврђује речи песника уклесане на самом мосту: „Израда му је била тако лепа да онај ко га види, мисли да је једно зрно бисера у води, а небески свод да му је шкољка.“ Поред своје ванвременске лепоте, мост је уједно и један од најзначајнијих националних споменика Босне и Херцеговине и као такав уписан је у Унескову листу светске баштине. У Вишеграду смо такође обишли кућу Иве Андрића, где је књижевник провео своје детињство, као и Андрићград, који је настао као идеја редитеља Емира Кустурице о каменом, средњовековном граду инспирисаном књижевним ликовима и делима Иве Андрића.

Мр Ивана Милојевић, организатор незаборавног излета

Након обиласка Вишеграда, пут нас је водио ка Требињу, родном граду нашег великог песника и дипломате Јована Дучића. У Требињу смо посетили манастир Херцеговачка Грачаница, који је урађен као верна копија истоименог манастира са Косова и уједно је вечна кућа Јована Дучића. Некада се ту налазила Црква Светог Михаила, средњовековна задужбина краља Милутина, а сад Црква Благовештења – Херцеговачка Грачаница. Поглед са брда Црквине на Требиње, где се налази манастир, нестваран је, Леотар и околна брда делују фасцинантно, док се над Требишњицом својом лепотом истиче Арсланагића мост са седам лукова, такође задужбина Мехмедпаше Соколовића. Не треба заборавити да је Требиње и град вина. Манастир Тврдош, који смо такође посетили, по предању је подигао византијски цар Константин и његова мајка царица Јелена у четвртном веку. У Манастиру Тврдош одувек се правило добро вино, по коме је манастир и данас веома познат. Манастирски подруми и хрстове бачве потичу још из шеснаестог века. У манастиру Тврдош подвизавао се Свети Василије Острошки, чудотворац и један од светитеља Српске православне цркве.

• **И ово до сада виђено, и пре свега доживљено, било би довољно за једну сасвим испуњену туру, али наши планинари нису се ту зауставили. Куда сте даље кренули?**

Пошто смо напустили Требиње, даље смо се упутили ка Црној Гори, где смо били смештени у објектима одмаралишта „Дунав“ и ЕПС у Доњој Лави, у општини Тиват. У току боравка у Црној Гори, поред обиласка острва Мамула и Плаве шпиље, посебан утисак оставила је посета острву Госпа од Шкрпјела, које заједно са острвом Свети Ђорђе одаје утисак да плута по површини мора. То необично острво је вештачко и направљено је крајем XV века, где су житељи Пераста, по предању, пронашли слику Госпе и одлучили да на том месту саграде храм посвећен Богородици. Потом смо обишли Котор – Стари град, смештен у дну ловћенског планинског масива, који краси Катедрала Светог Трипуна, једна од најстаријих цркава у Европи, старија од Богородичине цркве Нотр Дам у Паризу и Базилике Св. Петра у Риму. То је уједно симбол града Котора. Обишли смо затим цркве Светог Николе и Светог Луке, Трг од оружја те бројне барокне палате.

Последњи дан нашег путовања предвиђао је планинарење Жабљаком и Дурмитором, као и

Планинари ПСК „Дунав“ на Дурмитору

обилазак дурмиторских језера. Посебно обележје живописној панорами дурмиторског подручја дају управо језера, за која је још славни научник Јован Цвијић тврдио да су баш она елемент препознатљивости ове планине, јер нигде на тако малом простору није наишао на тако велики број језера. Та језера, како их је велики научник назвао „Горске очи“, имају своју специфичност и препознатљивост. Планинари ПСК „Дунав“ су овом приликом обишли Мало и Велико Црно Језеро.

На повратку за Београд посетили смо и манастир Милешеву, споменик културе од изузетног значаја, задужбину и вечну кућу краља Стефана Владислава. У манастиру Милешеву налазе се портрети првих Немањића од изузетне вредности, рађени још за њиховог живота, затим чувена фреска Белог анђела која се сматра једним од најлепших радова српске и европске уметности средњег века, као и рука и штап Светог Саве.

Дакле, као што можете видети, на нашем путу кроз Херцеговину и Црну Гору обишли смо и посетили места где почивају бројни великани наше културе и историје и задужбине које су они оставили те на тај начин одали пошту њиховој непролазној и безвременској слави.

• **Жене су добри организатори, о свему мисле, а имају и дара за лепоту. Када сте организовали овај излет, зашто сте се баш определили за Херцеговину? Да ли су наши планинари до сада обилазили тај крај?**

Приликом организовања акције определила сам се да посетимо Херцеговину и Црну Гору управо због културних, историјских, али и спортских садржаја које нуде ове дестинације. ПСК

ТАПИСЕРИЈА САТКАНА ОД ЧЕКАЊА

Из Иваниног путописа посебно издвајамо посету острву Госпе од Шкрпјела, где су планинари видели и несвакидашњу таписерију, коју је током 25 година правила Јацинта Кунић Мијовић, чекајући свог драгог да се врати с мора, и у коју је уткала и делове своје косе, златне у младости и сребрне у старости. У цркви постоји и неколико археолошких збирки слика, рукотворина које су верници остављали као захвалнице за испуњење молитава упућених Госпи од Шкрпјела, заштитници Бокељских морепловаца, дочарала нам је слику овог острвца које у тишини лебди изнад мора и неба, наша амбициозна организаторка излета.

Таписерија Јацинте Кунић Мијовић

„Дунав“ је у досадашњем раду извео велики број акција, како у земљи тако и у иностранству. По први пут планинари су у организацији ПСК „Дунав“ посетили Херцеговину и Црну Гору, и, надам се, доживели их на један заиста посебан начин. Организација овако велике и захтевне акције подразумева и велику одговорност организатора, детаљно планирање програма пута и пратећих садржаја како би време било максимално искоришћено. Захвалност за помоћ у организацији дугујем свим члановима управе клуба који су нам пружили несебичну и безрезервну подршку. Захвалност дугујем и мојим драгим планинарима који су својим учешћем у акцији допринели да нам ова остане у незаборавном сећању, Комисији за коришћење објекта за одмор и рекреацију, формираној на нивоу синдикалне организације, која нам је изашла у сусрет приликом организације смештаја планинара у објекту за одмор и релаксацију Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. у Доњој Лавти, Тиват, као и Компанији и свим

људима добре воље који су препознали тимски и спортски дух ПСК „Дунав“, подржали и помогли рад клуба.

• **Како Вам се допало наше одмаралиште у Доњој Лавти? Да ли је плажа близу, које су предности летовања на тој дестинацији?**

Одмаралиште Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. у Доњој Лавти налази се на изузетној локацији, јако је лепо реновирано и уређено, близу плаже. Сматрам да представља веома повољну опцију за одмор и релаксацију и то је, верујем, још једна од предности коју запослени у Компанији могу да искористе. Приликом боравка у одмаралишту, планинари су имали прилику да се упознају с кућним редом којим се регулише начин коришћења објекта. У одмаралишту нас је дочекао господин Влада Марковић, задужен за одржавање и функционисање објекта одмаралишта, који се у духу доброг домаћина трудио да наш боравак учини што пријатнијим.

• **Много тога сте обишли, да ли је темпо излета био напоран? Могу ли сви који се пријаве да издрже ту динамику?**

Темпо излета био је прилично интензиван и динамичан, али с обзиром на то да је излет био обојен разним садржајима, како сам претходно и навела, културним, историјским, духовним, традиционалним, туристичким, спортским, као и садржајима забавног карактера, то је у великој мери допринело да се умор и не осети. Будући да су чланови ПСК „Дунав“, поред запослених, такође и пензионери, а ту је и велики број деце, приликом организовања излета увек се води рачуна о различитим старосним добрима чланова

Манастир Тврдош

клуба, различитој физичкој спремности и степену кондиције, па се у складу с тим у понуди већине акција припреме лакша и тежа маршрута, како би свако у зависности од своје психофизичке спремности и кондиције могао да се определи за маршруту која му више одговара.

• **Очигледно да рекреација сама по себи није једини циљ наших планинара, да ту постоји нека посебна хемија. На који начин ПСК „Дунав“ утиче на боље повезивање колега у Компанији? Да ли се ту граде и пријатељства и дружења ван посла?**

Рекреација сама по себи и боравак у природи, повратак природи и истинским вредностима, све су то врло битни и значајни моменти које се и ПСК „Дунав“ труди да негује и унапређује. Међутим, поред наведеног, планинарење у оквиру ПСК „Дунав“ је и својеврстан „team building“, који омогућава окупљање запослених у Компанији у заједничким акцијама. Тиме се ствара дух заједништва, побољшавају се међусобни односи, комуникација и тимски дух. Приликом извођења оваквих акција, у условима ван свакодневног посла, сви чланови учешћем у догађају остварују заједничке циљеве – упознавање и зближавање свих чланова, што чини основу квалитетног тима и неспорно се одражава на много квалитетније и ефикасније остваривање пословних резултата. Култура планинарског покрета се заснива управо на тим постулатима. Планинарство је спорт и рекреација у коме су стадиони отворена природа и планине. У њему постоји велики избор могућности за све узрасте и животна доба. Главни циљ планинарског спорта јесте боравак у природи и планини, кретање тј. пешачење, спортски и рекреативни

На Дрини Ћуприја, задужбина великог везира Мехмед-паше Соколовића

успони, померање граница психофизичких могућности. У овом спорту могуће је шетати или по жељи достизати врхунске спортске резултате, стицати знања и усавршавати вештине. При томе се планинари друже, социјализују и граде трајна и здрава пријатељства.

• **Лето је пред нама, које се све туре планирају за наредни период и шта бисте, по свом избору, препоручили колегама да никако не пропусте?**

Константно унапређење рада ПСК „Дунав“ и у 2017. години праћено је великим бројем планираних акција које имају за циљ окупљање чланова клуба и чланова њихових породица, као и максимално квалитетно проведено време у природи и на чистом ваздуху. У предстојећем периоду ПСК „Дунав“ планира да организује обилазак Букуље, Старе планине, Хомољских планина, Фрушке горе, Јавора и Увца, Мокре горе и још много тога. Препоручила бих сваку акцију јер свака је акција лепа и посебна на свој начин. Такође бих позвала све колеге који нису чланови ПСК „Дунав“ и који до сада нису узимали учешће у акцијама клуба да нам се придруже и осете све благодати које пружа овај предивни спорт.

Зорана Николић Јолдић

Аутор фотографија: **Иван Н. Ковачевић**

Острво Госпа од Шкрпјела

АКВАРЕЛИЈАДА АРХИТЕКТЕ ДУШКА МИЛОШЕВИЋА

ОМАЗ ИСТОРИЈИ И КУЛТУРИ РОДНЕ ГРУДЕ

- Акваграфија је јединствена техника коју је аутор лично смислио. Спајањем АКВА-рела и фото-ГРАФИЈЕ створена је и техника и њен назив, објаснио је Милошевић

„Дунавски уметнички излог“ био је домаћин још једном изузетном и веома посећеном културном догађају – свечаном отварању поставке акварела и акваграфија Душка Милошевића, архитекте из Београда, чији су корени из Чачка. Представљено је 26 слика, и то 11 акварела и 15 акваграфика, различитих формата, насталих у периоду од 2010. до 2017. године. Поставком је било обухваћено више циклуса: „Стари Чачак“, „Стари Београд“, „Омаж омиљеним сликарима“, „Први светски рат“, „Село“, „Град“, а све их прожима реалистички стил, приступ приказима архитектонике, док су код акваграфија као подлога коришћене разне фотографије као на пример првих аутомобила у Чачку, костимираних представа у том граду, трговачких слава, које је уметник потом надограђивао техником акварела... Организатор догађаја био је „Дунав арс“, уз подршку Удружење Чачана у Београду, чији чланови су били и у публици, заједно с познатим певачем Ратком Теофиловићем.

Присутнима се у име домаћина, „Дунав осигурања“ најпре обратила Љиљана Лазаревић Давидовић, шеф Одељења за информисање и издавачку делатност и члан Удружења „Дунав арс“, пожелевши им добродошлицу у овај својеврсни „уметнички кутак“:

– Да бих нашег госта у најкраћем представила посетиоцима који га још увек не знају, рећи ћу да је рођен у Београду педесет и пете, да је родом из Чачка те да су његови Чачани, поносни на његов мултиталенат предочили да дубоко верују да је у тренутку када се Душко родио до Београда стигао дах руже ветрова са Мораве, из вијуга Овчарско-кабларске клисуре и Душку подарио велико срце пуно емоција и љубави према родном крају. Желим да захвалим Душку Милошевићу за ова дивна дела која су, нема сумње, стигла до нас захваљујући недокучивој магији оног ко од горе види све – рекла је, поред осталог, Љиљана Лазаревић Давидовић.

Душко Милошевић

Затим је говорио аутор, који је у неколико реченица представио изложбу, прочитавши причу „Његово величанство Акварел“ из своје четврте књиге *Наш рођак Фејсо*.

Изложбу је званично отворио архитекта Тихомир Обрадовић, уз веома духовиту беседу, описујући ауторов уметнички пут. Својом музиком присутне је низ нијансе и преливе Душкове палете боја повео Љубиша Павковић, легендарни шеф народног оркестра РТС-а, који је на хармоници интерпретирао сплет народних песама.

Овај догађај био је прилика да аутор представи и своје две књиге: најпре већ чувено дело *Мој речник чачанских појмова* (добар део акваграфија

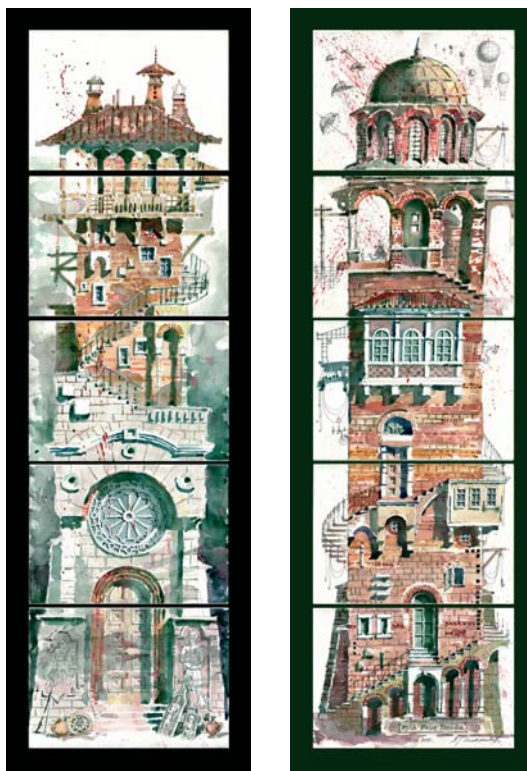
су чачански мотиви који су приказани у књизи) и већ споменуто *Наш рођак Фејсо*, која је такође везана за ову изложбу јер је преко ње и остварен контакт са организаторима.

Током отварања, путем видео-бима приказано је и додатних седамдесетак акваграфија које постоје само у дигиталној форми, а на крају је уз дружење, ћаскање и заједничко фотографисање уследио и традиционални коктел.

– Ја сам платонски Чачанин, рођен у Београду и завршавао сам школе у Београду, где и живим и радим кад имам посла... али Чачак је за мене увек био летњи и зимски распуст кад сам био мали... Тако сам постао и остао доживотно омађијан магијом тог поднебља и људи. Из те магије изродиле су се многе моје слике са мотивима чачанског краја – рекао нам је аутор.

Како је објаснио, акваграфија је јединствена техника коју је лично смислио. То је комбинација фотографије и акварела. Фотографије су обрађене у фотошопу, плотоване на акварел папир и довршене у класичној акварел техници; спој АКВАРЕЛА и ФОТО-ГРАФИЈЕ, одатле и име. Настајале су тако што су неке фотографије из каталога изложбе „Албум старог Чачка 1870–1941.“ одштампаване на акварел-папиру, а остатак белог простора довршаван је у класичном акварелском поступку.

Архитекта Душко Д. Милошевић рођен је у Београду 13. августа 1955. године. Сликарски рад и умеће до сада је представио на три веће самосталне изложбе, и то у Етнографском музеју у Београду 2000. године, у Дому културе у Чачку 2001. и 2012. године, као и на неколико

Куле – два акварелска полиптиха

колективних изложби. Добитник је Друге награде на VIII Октобарском салону сликара аматера 1980. године.

Изложба у холу Компаније „Дунав осигурање“ у Македонској 4 била је отворена од 3. априла до 5. маја ове године.

Љ. Ч.

ФОТО ВЕСТ

ФОТО ВЕСТ

ФОТО ВЕСТ

ФОТО ВЕСТ

ФОТО ВЕСТ

УДРУЖЕЊЕ „ДУНАВ АРС“ ПРОСЛАВИЛО КРСНУ СЛАВУ

Удружења уметника „Дунав арс“ 12. јула прославило је своју крсну славу Петровдан. Славски колач и жито освештани су на тај дан у београдској Саборној цркви у јутарњим часовима, а у 15 часова чланови Удружења окупили су се у сали на трећем спрату пословне зграде Компаније у Македонској 4 да се у свечарском расположењу, уз славску свећу друже и почасте припремљеним ђаконијама.

Председница Удружења Надежда Глигорић, која је тих дана била ван Београда, честитала је члановима празник путем електронске поште пожелевши свима добро здравље, личну срећу, радост стварања и успех. У својој поруци истакла је колико је важно сачувати дубоко пријатељство које чланови Удружења негују од његовог оснивања.

Љ. Л. Д.

Чланови „Дунав арса“ Зоран Живковић, Љиљана Куљача, Милица и Љиљана Стефановић у београдској Саборној цркви

ИЗЛОЖБА ВИШЕБОЈНОГ ЛИНОРЕЗА

КАПИЈЕ МАШТЕ

У СЛУХУ И НА ЈАВИ

Уметнички излог компаније „Дунав осигурање“ од 15. до 30. маја угостио је нову врхунску ликовну представу - изложбу под називом „Капије“ ауторке Анкице Ижак. Представљено је 26 радова урађених у техници вишебојног линореза формата 24 x 51 cm, насталих у протеклих десетак година.

Мр Евица Миленковић, ПР Удружења „Дунав арс“ направила је изузетан поетски увод у ово отварање, после чега је додала:

– Вечерас је овде насликан живот кроз капије разних боја и материјала, кроз капије маште у слуху и на јави... Замислите да их отворите кључем само вама знаним, и свако ће угледати своју измаштану

слику, предео, човека, девојку или биљку, свако своју боју, музику, можда и сову, која чува једно здање од заборавља и од тмине у тишини дома свога кроз капије, које је вечерас, нама на маштање и дар дала Анкица Ижак.

Емил Ижак, ауторкин син, детаљно је говорио о настанку изложених радова, као и о предмету и главној инспирацији овог циклуса – војвођанским капијама:

– Свако од нас је једнако слободан да пред уметничким делом осети фасцинацију, некакав набој и то „нешто“ што га чини узвишеним и посебним. Пред вама је овде један и по век најлепшег војвођанског пута. То су драгуљи војвођанских улица, анфорове капије које је ауторка, госпођа Ижак, преточила у уметничка дела. Она је осетила да те капије нагриза зуб времена и да инстант архитектура лагано граби и све више нарушава оно најлепше из војвођанске архитектуре – рекао је Емил Ижак, препричавши и казивања о капијама „временских старина“, староседаца из Раткова, које је, још као млад, слушао.

– Са школовања, млади су у Војводину доносили дух средњоевропских градова у барокном стилу, и то преко скица. Реч је углавном о сеоским а не о градским капијама, које се у Војводини сврставају у двадесетак главних типова. По дефиницији, то је капија која затвара простор и улаз у предвор. У преводу са немачког то је „улаз у затворени простор“. Тај простор се састоји од два зида, отворне стране и капије која је била прави украс куће. Димензије капија износиле су од 2,5 x 3 метра до чак 6 x 8 метара. Направљене су комбинацијом три врсте дрвета – јасена, храста и бора, и све се радило ручно, а дрво је морало да се суши око 20 година! Стаклоресци су накнадно уграђивали витражно стакло које је колским колима доведено из Граца, а цела капија вредела је око петине вредности целе куће, што је невероватно скупо. То би било као када би неко данас купио стан или кућу за 50 хиљада евра, а само за уградњу нових врата или капије дао 10 хиљада евра – додао је, поред осталог, господин Ижак.

Анкица Ижак и Нада Глигорић

РАПСОДИЈА КОЛОРИТА

Анкица Ижак, истакнути графичар и ликовни педагог, већ скоро пет деценија са својим бројним ученицима промовише посебну графичку технику у стварању слика – линорез, а радове настале на овај начин млади уметници шаљу на многе изложбе широм земље и света. У овим вишебојним графикама, кулминира рапсодија колорита и лепота каква се ретко виђа – истичу ликовни стручњаци.

Он се на крају, у има ауторке, захвалио „Дунав арсу“ и Компанији „Дунав осигурање“ на прелепом простору и гостопримству.

– Ауторка је изузетна уметница и изузетан, светски признат педагог. Њени радови, као и

радови њених ученика, дају овом простору посебну драж. Увек сте нам добродошли – рекла је **Нада Глигорић**, председница Удружења „Дунав арс“, која је кратким обраћањем публици званично отворила изложбу.

– Често путујем Војводином и гледам веома лепе капије. Међутим, оне полако почињу да се урушавају, да нестају, и ово је идеалан начин да се сачувају, а мислим да нико осим мене до сада то није радио – изјавила је ауторка. Према њеним речима, вишебојни линорез је веома захтевна техника и потребно је уложити мукотрпан рад од око три месеца само за један рад формата попут ових који су изложени.

Ђ. Чолаковић

29. КОЛЕКТИВНА ИЗЛОЖБА ЧЛАНОВА УДРУЖЕЊА „ДУНАВ АРС“

ПОСТОЈАНОСТ, ТРАЈАЊЕ, ТРАДИЦИЈА СА „ДУНАВСКИМ“ ПРЕДЗНАКОМ

► Поставка под именом „Пролеће у Београду“ обухвата 22 уметничка рада настала у протекле три године

На само неколико метара од места уобичајене градске вреве у центру града, на Тргу републике, у галерији смештеној у холу пословне зграде „Дунав осигурања“, 31. маја отворена је изложба уметничких слика, још једна у низу поставки које дају посебан печат овом прометном делу престонице. Овог пута реч је о колективној изложби чланова Удружења „Дунав арс“, догађају с дугом традицијом, захваљујући коме је цела ова прича пре 29 година и настала.

Традиционална мајска поставка под именом „Пролеће у Београду“ обухвата 22 уметничка рада, у различитим техникама: уље на платну, акварел, суви пастел, батик и уникатни накит, настала у протекле три године. И теме су различите, од портрета, пејзажа, до мртве природе и апстракција, а њихови аутори су Мирјана Газивода,

Љиљана Куљача, Душан Куљача, Александра Олујић, Милица Давидовић, Владан Живковић, Војислав Живковић, Зоран Раделић, Надежда

„Дунавски“ уметници и њихови гости

НЕКИ ОД ИЗЛОЖЕНИХ РАДОВА

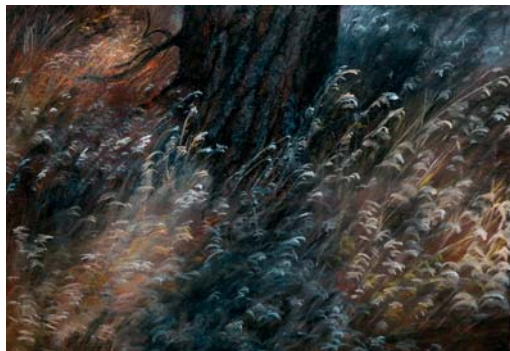
Удаит Камберовић, „Девојка с коњем“
(уље на платну)

Љиљана Куљача, „Јабуке“ (уље на платну)

Војислав Живковић, „Река“ (уље на платну)

Надежда Глигорић, „Шаш“ (суви пастел)

Зоран Раделић, „Морски пејзаж“ (уље на платну)

Владан Николић, „Жбун“ (уље на платну)

Глигорић, Катарина Милетић, Слободан Милетић, те Удаит Камберовић као гост изложбе.

– Годинама меримо постојаност, трајање, традицију... Мерено бројем нанизаних лета,

традиција је створена, и сада само једно тражи – да буде с пажњом, брижљиво чувана и негована. И успех меримо трајањем, али и пријатељствима која су зачета у невеликом кругу који се потом све више ширио, ширећи скуте да пригрли нове и нове људе, да их подржи, подстакне да се опробају, потврде, помогне им да узлете – рекла је **Љиљана Лазаревић Давидовић**, шеф Одељења за информисање и издавачку делатност у Компанији „Дунав осигурање“, на почетку отварања изложбе. Она је подсетила да је на тај дан, далеке 1974. године, основана ова кућа, спајањем два велика осигуравајућа завода – „Југославија“ и „Београд“.

Захваливши присутним посетиоцима, поставку је званично отворила **Мирјана Газивода**, секретар Удружења „Дунав арс“, истакавши да се овим догађајем обележава „мали-велики јубилеј“ те уметничке асоцијације.

Захваљујући дугогодишњој традицији одржавања изложби на Дан „Дунав осигурања“ које су од 1989, из године у годину окупљале све више уметника те бивале све интересантније и богатије, Ликовна секција „Дунава“ 2001. прерасла је у Удружење „Дунав арс“.

Б.Ч.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ДЛ	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3	■				■				
4						■			
5									
6				■					
7			■				■		
8					■				■
9	■								
10									
11			■					■	
12		■							
13						■			
14				■					■
15							■		
16	■								
17								■	
18				■					
19						■			
20									
21			■						
22									
23									
24									

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

Пријатељ остаје пријатељ

ВОДОРАВНО: 1. Приредба посвећена неком празniku, 2. Променада, 3. Део позоришне представе – Место у Боки Которској, 4. Ранији холивудски глумац, Роберт – Стара српска престоница, 5. Нападати, 6. Упитна речца – Место у Бачкој на Тиси, 7. Стари град у Месопотамији – Блато, глиб – Символ галијума, 8. Античка државица у Грчкој – Име неболовца за мир Визела, 9. Држава у Африци, 10. Спортиста са луком и стрелом, 11. Показна заменица – Распуштена гомила људи – Прво слово, 12. Разред (скр.) – Списак црквених приложника, 13. Једињења на бази амонијака – Непозната у математици, 14. Савезна изборна комисија (скр.) – Грчки префикс код умножавање са милијардом, 15. Црквена песма у славу неког свеца – Народни одбор (скр.), 16. Службеник нижег положаја (лат.), 17. Манастир на чијем је челу опат – Ознака за топа у шаху, 18. Град у источној Србији – Крупно млевено брашно, 19. Посед, имовина (мн.) – Поклон, 20. Амерички глумац, Алан, 21. Назив слова А у старој српској азбуци, 22. Занатски (скр.), 23. Име наше глумице Алач, 24. Ловачки пас.

УСПРАВНО: 1. Два струјна сугласника – Тешки дериват нафте – Пожуда, жесток нагон – Кретање око неког објекта, 2. **Редовна новчана исплата без временског ограничења** – Обред мазања светим миром, 3. Стручњак за етику – Јединица за притисак – Мала јединица за мерење електричног капацитета – Јужно воће, 4. Мања плитка чинија – Филмси режисер, аутор „Аватара“, Џејмс – Име тенисера Сампраса – Носни сугласник, 5. Ауто-ознака за Алексинач – Колективан рад на селу – Осветљавање, 6. Нафтна индустрија Србије (скр.) – Зељаста отровна биљка, бун – Мелодија, 7. Врста занатлије – Становник области у Хрватској – Енглеска мера за дужину, 8. Планирање на највишем нивоу – Слика свеца на дрвету – Ознака за милиампер, 9. Плићи бакарни или емајлирани суд за печење – Река у Турској и Азербејџану – Део цркве иза преграде са иконама.

Минимална есејност, шесталиште, чин, стрн,
 Минам, Рас, атаковати, зар, Беуче, њр, каи, га,
 Теба, Ели, Наминији, срећлихтар, та, рудва, а, р,
 понемки, аминини, кис, син, нано, топар, но, о-фи-
 цијал, онаија, т, бор, јарма, иманва, дар, Лаа, аз,
 зан, Ахва, кер

Драган ЛОЈАНИЦА

ПАКЕТ ОСИГУРАЊА

ЧУВАР КУЋЕ

Пријатељ...

...брине о ономе што вам је драгоцено

КОМБИНОВАНО ОСИГУРАЊЕ ДОМАЋИНСТВА

Много одрицања и улагања је потребно док стварамо свој дом, али понекад неочекиване опасности могу у тренутку да га угрозе. Можда то не можете спречити, али са полисом **ЧУВАР КУЋЕ** можете надокнадити насталу штету.

Овим пакетом осигурања можете осигурати следеће:

- ▶ Настањене стамбене објекте (куће или станове) као и уграђене инсталације и опрему у њима;
- ▶ Ствари домаћинства;
- ▶ Чланове домаћинства од последица трајног инвалидитета и смрти услед несрећног случаја;
- ▶ Одговорност чланова домаћинства у својству приватних лица у свакодневном животу и одговорност из поседовања непокретности;
- ▶ Уметничке предмете, санитарије, помоћне објекте и ствари у њима, као и заједничке делове зграде.

БЕСПЛАТАН ПОЗИВ
0800 386 286

www.dunav.com

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

Пријатељ остаје пријатељ

**ОД САДА И НА
ШАЛТЕРИМА ЈП „ПОШТА СРБИЈЕ”
МОЖЕТЕ УГОВОРИТИ
ПУТНИЧКО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ,
ПАКЕТ ОСИГУРАЊА ЧУВАР КУЋЕ
И ЗЕЛЕНИ КАРТОН**

Ми спокојно крећемо на пут јер
Дунав осигурање чува нас и наш дом.

Растеретите се свих брига
у друштву пријатеља.

БЕСПЛАТАН ПОЗИВ
0800 386 286

www.dunav.com

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

Пријатељ остаје пријатељ

**ДУНАВ
ОСИГУРАЊЕ**

Пријатељ остаје пријатељ